

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Освітня програма	35176 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	33
Повна назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Ідентифікаційний код ЗВО	02125510
ПІБ керівника ЗВО	Лянной Юрій Олегович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.sspu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/33>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	35176
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Повна загальна середня освіта
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра історії України
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін; кафедра іноземних мов; кафедра української мови і літератури; кафедра інформатики; кафедра спортивних дисциплін і фізичного виховання; кафедра теорії та практики романо-германських мов
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	40002, м. Суми, вул. Роменська, 86
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	293547
ПІБ гаранта ОП	Оліцький В`ячеслав Олександрович
Посада гаранта ОП	Завідувач кафедри, доцент, к.істор. н.
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	ukrist@sspu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(095)-304-84-41
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(096)-908-77-51

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	3 р. 10 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітньо-професійна програма "Історія та археологія" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти була розроблена у 2019 році, затверджена Вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол № 10 від 27 травня 2019 року). Перший набір відбувся у 2019 році. У 2020 році у зв'язку із запровадженням у СумДПУ імені А.С. Макаренка широкого вибору ОК відбулося оновлення ОП. Оновлена ОП затверджена Вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол № 10 від 27 квітня 2020 року). Восени 2020 року у зв'язку із прийняттям Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 032 "Історія та археологія" відбулося оновлення ОП. Оновлена ОП затверджена Вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол № 5 від 30 листопада 2020 року). У 2024 році відбулося чергове оновлення ОП, внаслідок чого було збільшено обсяг практичної підготовки шляхом запровадження навчальних архівної та музейної практик та уточнено програмні компетентності (протокол № 8 від 25 березня 2024 року). На початку 2025 року відбувся черговий перегляд ОП в ході якого в назві було замінено шифри спеціальності відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» № 1021 від 30 серпня 2024 р. та відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» № 842 від 13.06.2024 р., додано ЗК 11 і відповідно до цього, скореговано матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам програми. Необхідність розробки та впровадження даної ОП зумовлена необхідністю забезпечення ринку праці висококваліфікованими фахівцями, зокрема така необхідність простежується на регіональному рівні. При розробці та впровадженні ОП враховано інтереси суспільства, роботодавців та практикуючих фахівців таким чином, щоб здобувачі освіти отримали необхідні для професійної діяльності теоретичні знання та практичні вміння. ОП передбачає проведення навчальних археологічної, етнографічної, музейної, архівної практик та виробничої практики. До реалізації ОП залучено фахівців-практиків.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та ліцензійний обсяг за ОП

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2024 - 2025	25	4	0
2 курс	2023 - 2024	25	8	0
3 курс	2022 - 2023	25	15	0
4 курс	2021 - 2022	25	13	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	35176 Історія та археологія
другий (магістерський) рівень	програми відсутні
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	53066 Історія та археологія

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	53315	19449
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського)	53315	19449

відання або оперативного управління)		
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОПП_032_2024.pdf</i>	M7ZpIjEpeEz54QclDlfBLPXe03se/QYcq+k2hvFFOw=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний план 2024 032.pdf</i>	6gLfV1ezefaBgqRvmb7Qlp7OVylWZDxIr3ZsDSUA27c=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Таблиця пропозицій_032_2024.pdf</i>	RaZL1VYsXAemrnzP/54MqSd2RsX1bRIZRNI+bBslXbM=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Рецензія_2024_В.Тельвак.pdf</i>	ObtfQzbd1KcyvhLzefsay/O9EOv/e4HscEUfiN86dJA=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Рецензія_2024_Л.Бабенко.pdf</i>	OKO+FngfYtrbP7MAGozFf4HWGYqZ4t4/WWp4kVc8XI4=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Рецензія_2024_Ю.Олійник.pdf</i>	kFg4Eyju7v+5m/IsALpHujL1WaDLm9Pq2pR79HG1jS4=

1. Проектування освітньої програми

Чи освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти? Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

У 2020 р. ОП спеціальності 032 Історія та археологія було переглянуто у відповідності Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 Історія та археологія, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 575 від 29.04.2020 року. Під час подальших переглядів та оновлень ОП враховувалися вимоги даного Стандарту.

ОП повністю враховує вимоги Стандарту щодо опису предметної області; обсягу у ЄКТС, зокрема співвідношення ОК спрямованих на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю; інтегральну, загальні, спеціальні компетентності та програмні результати навчання; форми атестації здобувачів; вимоги щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Зміст ОП забезпечує досягнення визначених стандартом вищої освіти результатів навчання. Формування компетентностей та програмних результатів навчання досягається через цикл обов'язкових компонентів ОП

(загальної та професійної підготовки), практичної підготовки та підсумкової атестації. ОК вибіркового циклу спрямовані на підсилення компетентностей та програмних результатів навчання визначених ОП.

Чи зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності)?

Відповідні професійні стандарти відсутні

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів)?

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Інтереси здобувачі освіти враховувалися під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП. В процесі модернізації та перегляду ОП проводилися відповідні опитування, до складу розробників включено здобувачку освіти даної спеціальності (Ю. Петрушенко). Крім того, через представництво у вчених рад університету та інституту представників студентського самоврядування, здобувачі освіти приймали участь у обговоренні ОП, мали можливість безпосередньо виступати із пропозиціями щодо її удосконалення. ОП складена таким чином, щоб забезпечити випускників необхідними для професійної діяльності уміннями та навичками. Запроваджено систему вільного вибору дисциплін, цикл яких складає 25% від загального обсягу ЄКТС ОП, що дає можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію. ОП спрямована на формування не лише професійних умінь, а й соціальних навичок (soft skills). Гарант програми простежує тенденцію продовження навчання випускників бакалаврського рівня та їхнє працевлаштування. ЗВО проводить опитування випускників (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe6DQPEz31pPt-hgxpHl--oXlVN9xlEROvRjQ1U4fG4XaGRHA/viewform>), результати якого враховуються в процесі оновлення ОП та робочих програм. Ці інтереси були враховані під час формулювання цілей ОП.

- роботодавці

ОП відображає інтереси та позиції представників роботодавців, адже вони якнайкраще розуміють тенденції розвитку ринку праці та спеціальності, можуть визначити необхідні якості майбутніх спеціалістів для забезпечення їхньої конкурентоспроможності. Їхні інтереси враховувалися шляхом залучення до розробки ОП (директор комунального закладу Сумської обласної ради «Сумський обласний краєзнавчий музей» В. Терент'єв), рецензування проекту ОП (директор Державного архіву Сумської області Ю. Олійник). Представники роботодавців запрошувалися на засідання кафедри на яких відбувалося обговорення формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП. Роботодавці наголошували, що сучасні фахівці даної спеціальності повинні бути здатними використовувати теоретичні знання під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у професійній сфері, бути готовими до дослідницької та інноваційної діяльності, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми. Пропозиції повністю враховані в цілях ОП та під час її оновлення. Зокрема, було враховано пропозицію В. Терент'єва щодо запровадження вивчення музезнавства. Дана ОП залишається відкритою для обговорення, формами якого є анкетування стейкхолдерів, зустрічі із ними, залучення їх до щорічного обговорення ОП на засіданні кафедри історії України.

- академічна спільнота

ОП відображає інтереси академічної спільноти висловлені в ході розробки, модернізації та обговорення. Представники академічної спільноти висловили своє бачення як на етапі розробки проекту ОП так і на етапі його обговорення. Цілі, програмні результати навчання та способи їх реалізації були предметом обговорення на засіданні кафедри історії України та вченої ради інституту. Пропозиції академічної спільноти враховувалися шляхом вивчення та аналізу досвіду підготовки фахівців даної спеціальності у інших ЗВО, заслуховування позиції НПП та професіоналів-практиків представників академічних кіл. Так, було враховано пропозицію С. Падалки щодо заміни ОК "Історіографія всесвітньої історії" на ОК "Історіографія історичної науки" з метою введення до обов'язкового циклу вивчення української історіографії; пропозицію НПП доц. О. Жукова щодо збільшення практичної підготовки. До розробки ОП залучено д.іст.н., проф., пров. наук. співробітника, завідувача сектору новітньої історії та політики Інституту історії України НАНУ С. Падалку. В тому числі із врахуванням позиції академічної спільноти, ОП розроблено із акцентом на дотримання академічної доброчесності, підготовки здобувачів до наукової діяльності.

- інші стейкхолдери

ОП враховує інтереси усіх зацікавлених сторін, які перш за все полягають у дотриманні високих стандартів підготовки фахівців спеціальності 032 Історія та археологія. В межах укладених договорів відбувається співпраця із Українським інститутом Національної пам'яті, Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій Сумської обласної державної адміністрації, музеями на історико-культурними заповідниками, які також є стейкхолдерами даної ОП.

Чи мета освітньої програми відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти?

Стратегія розвитку СумДПУ імені А.С.Макаренка до 2032 року оприлюднена на офіційному веб-сайті (https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/strategiya_rozvitku_sumdpu_do_2032_62aca.pdf). ОП відповідає місії та стратегії розвитку ЗВО, які полягають у розвитку галузі освіти у регіоні, Україні та світі, шляхом підготовки конкурентних, висококваліфікованих фахівців, креативних особистостей з високим рівнем загальної та професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності; генерування та

поширення нових ідей та знань; проведення та реалізація наукових досліджень у різних сферах; культурно-просвітницька діяльність спрямована на утвердження соціальних цінностей: формування інтелектуального, соціального та духовного капіталу суспільства, готового до викликів майбутнього.

Цілі ОП корелюються із стратегією ЗВО оскільки ОП враховує динаміку ринку праці, зокрема в межах Сумської області, освітніх та наукових процесів. ОП спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців з історії та археології, що сприятиме розвитку національної свідомості, духовності, активній громадянській позиції, що є провідними цінностями ЗВО.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки і спеціальності?

Дана ОП є комбінацією загальної академічної освіти та спеціальної підготовки, що фокусується на більш глибокому розумінні спеціальності та спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців з історії та археології, які володіють базовими теоретико-методологічними знаннями, методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, здатних застосовувати їх під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у сфері науки, дослідницької та інноваційної діяльності, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту?

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було проаналізовано ринок праці, проведено зустрічі із роботодавцями та встановлено, що існує потреба у фахівцях даної галузі, зокрема було враховано процеси децентралізації та туристичний потенціал Сумської області, які сприятимуть розвитку історичних та археологічних досліджень в області, організації та розвитку музейної справи. Ринок інтелектуальної праці потребує висококваліфікованих фахівців, спроможних переосмислити минуле, розв'язувати історичні міфи, які століттями спрямовувалися проти української державності та ідентичності. Саме даний потенціал було покладено у реалізацію даної ОП. Вона містить широкий блок археологічних дисциплін, який зокрема передбачає всебічне вивчення ряду дисциплін з історії Сумщини. Запланована практична підготовка дає можливість удосконалити на практиці набуті знання. Забезпечення високого рівня фундаментальної підготовки здобувачів освіти, які наділені як спеціальними так і загальними компетентностями, володіють ґрунтовними спеціальними знаннями і навичками забезпечує підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців. Програмні результати навчання спрямовані не лише на теоретичну підготовку здобувачів освіти але й на набуття ними практичних навичок майбутньої професійної діяльності.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм?

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід провідних ЗВО України, де здійснюється підготовка бакалаврів за спеціальністю 032 Історія та археологія. Зокрема було проаналізовано ОП даної спеціальності Запорізького національного університету, Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Київського університету імені Бориса Грінченка.

Аналізувалося змістовне наповнення ОП, співвідношення фундаментальних і прикладних дисциплін, практична підготовка.

Результатом вивчення даних ОП та безпосереднього обміну досвідом із викладачами спеціальності 032 Історія та археологія з інших ЗВО стало більш ґрунтовне наповнення ОП дисциплінами циклу професійної підготовки, регіональним та мовним компонентами.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм?

Визначаючи мету та програмні результати ОП враховувався досвід іноземних партнерів, зокрема Університету Адама Міцкевича (м. Познань, Польща) та Батумського державного університету Шота Руставелі. Дана ОП обговорювалася як під час онлайн зустрічей, так і враховувався досвід аналогічних програм під час відвідин зарубіжних університетів-партнерів і проходження міжнародних стажувань.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

240

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

180

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

60

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОП в повній мірі відповідає предметній області спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки, що регламентується Стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 575 від 29.04.2020 року. ОП орієнтована на підготовку висококваліфікованих фахівців з історії та археології, які володіють базовими теоретико-методологічними знаннями, методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, здатні застосовувати їх під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у сфері науки, дослідницької та інноваційної діяльності, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Об'єктом вивчення та професійної діяльності є минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах. Теоретичний зміст предметної області становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді.

Відповідність предметній області забезпечується вивченням обов'язкових ОК та практичною підготовкою. Серед обов'язкових компонентів ОПП Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія дисципліни циклу загальної підготовки складають 21 кредит. Цикл дисциплін професійної підготовки - 136,5 кредити. Практична підготовка (навчальна археологічна практика, навчальна етнографічна практика, виробнича практика) - 21 кредит. Атестаційний іспит з історії та археології - 1,5 кредити.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Право на формування індивідуальної освітньої траєкторії реалізовується через: індивідуальний навчальний план, зокрема індивідуальний вибір здобувачами освіти навчальних дисциплін; перезарахування результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті; академічну мобільність; участь здобувачів освіти у перегляді, модернізації та затвердженні ОП.

Реалізація права здобувачів вищої освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентовано наступними положеннями: «Положення про організацію освітнього процесу»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf),

«Положення про вільний вибір дисциплін здобувачами вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilniy_vibir_disciplin_e84b5.pdf),

«Положення про перезарахування результатів навчання»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_adbc9.pdf), «Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/studcentr_navchannya_5a1a0.pdf), «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_akademichna_mobilnist_ffcd8.pdf),

«Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті»

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/pro_perezarahuvannya_baliv_u_neformalniy_osviti_1fo1f.pdf).

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Вибір навчальних дисциплін регламентується «Положенням про вільний вибір дисциплін здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/pro_vilniy_vibir_disciplin_e84b5.pdf). Загальний обсяг вибіркових компонентів ОП становить 60 кредитів (25% загальної кількості кредитів). Здобувачі вищої освіти здійснюють вибір навчальних дисциплін із Каталогу вибіркових дисциплін (<https://sspu.edu.ua/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>) в особистому електронному кабінеті. Процедура вибору навчальних дисциплін проходить у два етапи. Перший етап для здобувачів даної ОП відбувається з 1 до 15 березня поточного навчального року. Інформація щодо отриманих протягом першого етапу результатів вибору навчальних дисциплін автоматично обробляється в програмі «Деканат+Університет» та аналізується навчальним відділом ЗВО. Результатом такого аналізу є попереднє формування груп по вивченню цих дисциплін в межах визначених норм та визначення недоукомплектованих груп у термін до 25 березня поточного року. Другий етап вибору дисциплін проводиться для здобувачів, які з поважних причин не змогли вчасно визначитися із вибором дисциплін та для корекції здійсненого вибору. Для здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр другий етап проводиться з 26 березня до 5 квітня поточного року. На підставі даних усіх етапів процедури вибору навчальним відділом формуються групи по вивченню вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік для здобувачів рівня бакалавр. Вибір здобувачем вищої освіти навчальних дисциплін із Каталогу вибіркових дисциплін, представлений у його особистому електронному кабінеті та наявність сформованої групи є підставою для включення цієї дисципліни до Індивідуального навчального плану студента на наступний навчальний рік. Результати студентського вибору навчальних дисциплін із Каталогу вибіркових дисциплін зазначаються у відповідному Індивідуальному навчальному плані студента.

Перелік дисциплін вільного вибору у Каталозі вибіркових дисциплін щорічно оновлюється. При оновленні дисциплін враховуються побажання стейкхолдерів, здобувачів освіти та виборність пропонованих навчальних

дисциплін.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка є обов'язковим компонентом ОП. ОП передбачає проходження навчальної археологічної практики, навчальної етнографічної практики, навчальної музейної практики, навчальної архівної практики, виробничої практики. Загальний обсяг практичної підготовки складає 21 кредит. Програми практик враховують новітні тенденції зв'язку теоретичних знань із їх практичним застосуванням. Проходження практик відбувається в умовах експедицій або в закладах, яких можуть працевлаштуватися випускники ОП. Умови практики ідентичні умовам майбутньої роботи здобувачів освіти.

Проходження практичної підготовки регулюється «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у СумДПУ імені А.С.Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/polozhennya_pro_praktichnu_pidgotovku_zdobuvachiv__51c17.pdf), робочими програмами практик, договорами про співпрацю із базами практик

(<https://history.sspu.edu.ua/instytut/spivpratsia>). Проходження практик дає можливість врахувати головні тенденції розвитку професійної галузі, навчитися застосовувати теоретичні знання на практиці, сприяти адаптації випускників до майбутньої професійної діяльності.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання

ОП спрямована на набуття соціальних навичок (soft skills). Усі освітні компоненти спрямовані на формування соціальних навичок (soft skills), які дозволяють випускникам бути успішними фахівцями та відповідати сучасним викликам і потребам суспільства, зокрема: здатність працювати в команді; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність бути критичним і самокритичним.

Соціальні навички (soft skills) формуються у процесі аудиторної і позааудиторної роботи під час: вивчення освітніх компонентів, вибіркової дисципліни, проходження практик, участі у виховних заходах, профорієнтаційній роботі тощо. Важливе значення для набуття соціальних навичок (soft skills) відіграють гостьові лекції, які регулярно проводяться для здобувачів освіти (<https://history.sspu.edu.ua/napriamky-diialnosti/hostovi-lektsii>). Зокрема гостьові лекції дозволяють удосконалити вміння здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот. Крім того, набуття соціальних навичок (soft skills) відбувається завдяки участі здобувачів освіти у наукових конференціях та круглих столах, академічній мобільності.

Продемонструйте, що зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Продемонструйте, що зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОП має чітку структуру. У програмі представлений перелік обов'язкових компонентів ОП, кількість кредитів ECTS вибіркового циклу ОП, наявна структурно-логічна схема, яка відображає освітні компоненти, включені до освітньої програми як логічну взаємопов'язану систему, які в сукупності уможливають досягнення заявленої мети та ПРН; зазначена форма атестації здобувачів; є матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам ОП та забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП.

Зміст ОП забезпечує опанування сучасними теоретичними та практичними засадами історичної науки та археології, достатніми для формування інтегральної, загальних та фахових компетентностей майбутніх фахівців, досягнення ПРН, що передбачають готовність здобувача володіти базовими теоретико-методологічними знаннями, методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, здатності застосовувати їх під час самостійної наукової діяльності, виконання завдань у сфері науки, дослідницької та інноваційної діяльності, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ОК вивчаються у хронологічній послідовності із урахуванням проблемно-хронологічного принципу. Практичній підготовці передують відповідний теоретичний курс.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf), навчальне навантаження здобувача освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання становить 60 кредитів ЄКТС за один академічний рік. Навчальні дисципліни і практики плануються, як правило, в обсязі з і більше кредитів ЄКТС, а їх кількість на навчальний рік не перевищує шістнадцяти. Кредитний вимір навчальних дисциплін кратний цілому числу кредитів в межах семестру. Сумарна кількість іспитів та залків за семестр не може перевищувати 8 (але не більш як 5 іспитів на екзаменаційну сесію).

Навантаження студента з дисципліни впродовж періоду навчання (семестру) складається з контактних годин

(лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять, консультацій), самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для навчальних дисциплін. Якщо формою підсумкового контролю з дисципліни є екзамен, то на підготовку та проходження кожного з них виділяється один кредит. Решта встановлених для дисципліни кредитів перераховується в години, які розподіляються на контактні години та самостійну роботу. Максимальна кількість контактних годин на один кредит становить: для студентів бакалаврського рівня 12-14 годин. Решта часу відводиться на самостійну роботу. Максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати: для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра – 30 годин.

Яким чином структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми? Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, опишіть модель та форми її реалізації

Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми, оскільки практична підготовка включає в себе проходження навчальних практик та виробничої практики в усіх галузях, яких можуть працювати випускники даної ОП. Для практичної підготовки здобувачів передбачено 21 кредит ECTS. Практична підготовка складається із 4 навчальних практик: археологічної, етнографічної, музейної, архівної та виробничої практики. Практики пропорційно розділені протягом усього процесу навчання. Практикам передують вивчення відповідних теоретичних курсів.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП «Історія та археологія» не здійснюється.

Яким чином ОП забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Набуття здобувачами освіти навичок і компетентностей визначених даною ОП безпосередньо впливає на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, адже вони в тій або іншій мірі корелюються із проголошеними резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй глобальними цілями. В ОП передбачено набуття ЗК і ПРН, які співвідносяться із відповідним завданням і ціллю, зокрема: ЗК 1: здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК 2: здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства. ПРН 15: аналізувати та пояснювати суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства. Інші ЗК, СК, ПРН визначені ОП також корелюються із досягненнями глобальних цілей розвитку до 2030 року.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://sspu.edu.ua/vstupna-kampaniia>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Правила прийому на навчання та вимоги до вступників на ОП регламентуються «Правила прийому на навчання до СумДПУ імені А.С. Макаренка для здобуття вищої освіти у 2024 році» (<https://sspu.edu.ua/pravylya-pryiomu-vstup-2024>). Правила прийому на навчання до ЗВО змінюються щорічно відповідно до Порядку прийому затвердженого Міністерством освіти та науки України.

Передумовою вступу на навчання за даною ОП є наявність повної загальної середньої освіти. Прийом вступників на навчання проводиться на конкурсній пропозиції, які самостійно формує СумДПУ імені А.С. Макаренка та вносить до ЄДЕБО у визначені Порядком прийому та Правилами прийому строки. Під час формування конкурсної пропозиції на ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія адміністрація ЗВО погоджує її із гарантом ОП та директором Навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин, враховуючи популярність спеціальності в попередньому році та аналізуючи ринок праці і визначаючи можливу кількість абітурієнтів у поточному році.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших ОП регулюється «Положенням про перерахування результатів навчання у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_adbc9.pdf) та «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_akademichna_mobilnist_ffcd8.pdf).

Згідно з даними положеннями, в СумДПУ імені А.С. Макаренка передбачено ступеневу та кредитну мобільність. Для студентів складається індивідуальний план навчально-наукової роботи з урахуванням відповідного курсу/семестру та затвердженої іншим ЗВО програми проходження навчання. Після повернення, студент звітує про виконання плану та надає академічну довідку про виконання програми навчання, яка містить інформацію про результати навчання. Перезарахування результатів навчання проводиться на підставі порівняння навчальних планів ОП та академічної довідки наданої студентом.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності)

У 2023-2024 н.р. студентка 043 групи Никонець Вікторія проходила академічну мобільність у Батумському державному університеті Шота Руставелі. За результатами академічної мобільності, відповідно до програми академічної мобільності, їх було перезараховано результати навчання з дисциплін «Постмодерна історія країн Азії та Африки», «Підводна археологія», «Україна в сучасних міжнародних відносинах». У цьому ж році за результатами академічної мобільності в Університеті Адама Міцкевича у Познані 13 здобувачам другого курсу було перезараховано 1 кредит ECTS ОК Модерна історія України замість вивченої Історія народів ЄСРР ТА 9 здобувачам 1 курсу перезараховано 1 кредит ECTS ОК Історія релігії в Україні замість вивченої Релігії та світоглядні системи на пострадянському просторі. У 2024-2025 н.р. 3 здобувачам освіти 1 курсу перезараховано лекційний курс ОК Історія релігії в Україні замість вивченої Релігії та світоглядні системи на пострадянському просторі.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/pro_perezarahuvannya_baliv_u_neformalniy_osviti_1fo1f.pdf).

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що студент досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається. Визнання результатів навчання здобутих у неформальній та/або інформальній освіті поширюється лише на нормативні дисципліни ОП. Перезарахуванню підлягають результати навчання отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу або темі, які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни. Результати отримані у неформальній або інформальній освіті перезараховуються створеною директором інституту комісією, вона може рекомендувати: повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти. Підсумкова оцінка зазначається згідно документа поданого студентом, що підтверджує його участь у заході неформальної освіти. Комісія в обов'язковому порядку визначає підсумкову оцінку за її відсутності в документі. У випадку відсутності підсумкової оцінки комісія проводить контрольний захід.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

У першому семестрі 2024-2025 н.р. здобувачам освіти 043 групи (Макуха А., Петрушенко Ю., Покутній І.) було перезараховано результати курсу «Новітня історія України: від початку Другої світової війни до сучасності» пройденого на платформі Prometheus у кількості 6 год. в межах практичних занять з ОК «Новітня історія України» та участь у IV Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Сумські історико-краєзнавчі студії», як самостійну роботу з даного ОК.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, що освітній процес на освітній програмі відповідає вимогам законодавства (наведіть посилання на відповідні документи). Яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання на ОП сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання?

Процес навчання на ОП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 032 Історія та археологія здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», Національної рамки кваліфікацій, «Стандарту вищої освіти України (ступінь «бакалавр», галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 032 «Історія та археологія»», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, «Положення про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf).

Основними формами реалізації навчального процесу є аудиторні заняття (лекції, семінари), позааудиторна діяльність (індивідуальні консультації, практики, участь у роботі наукових гуртків та проблемних груп), самостійна робота, участь у наукових заходах.

НПП самостійно обирають методи навчання, які найбільше сприяють досягненню ПРН. НПП активно використовуються активні та інтерактивні методи навчання: проблемні лекції, діалог, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри; проблемний підхід.

Важливе місце займає самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачає підготовку есе, рефератів, доповідей, презентацій, доповідей на конференціях.

У зв'язку із воєнним станом навчання здійснюється у дистанційній формі. Платформою для реалізації є система управління навчанням LMS Moodle (<https://dl.sspu.edu.ua/>).

Продемонструйте, яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Реалізація студентоцентрованого підходу ґрунтується на основі «Положення про організацію освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf) та «Положення про забезпечення студентоцентрованого підходу до навчання»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/studcentr_navchannya_5a1a0.pdf).

Реалізується шляхом можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів через індивідуальні навчальні плани та вільний вибір дисциплін, використання в освітньому процесі інноваційних навчальних технологій. Створено умови для реалізації академічної мобільності, функціонує система трансферу кредитів та зарахування результатів неформальної освіти. Під час написання курсових робіт здобувачі можуть самостійно обирати теми досліджень, керівника. Під час проходження практик студенти можуть самостійно обирати базу практику в залежності від власних інтересів. Налагоджена система зворотного зв'язку щодо освітнього процесу через наявність процедур належного реагування на звернення здобувачів освіти. Після вивчення ОК викладачі підбивають підсумки та обговорюють із студентами можливість удосконалення навчальних дисциплін. Здобувачі освіти залучені до студентського самоврядування. Студенти залучаються до процедур перегляду і оновлення ОП. За результатами опитування студенти відзначили задоволеність умовами та результатами навчання, взаєморозуміння із НПП

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/yakist_osvity/1opp_istoriya_i_arheologiya_bakalavr_c2ba7.pdf).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів, засобів та технологій навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Принцип дотримання академічної свободи учасників освітнього процесу є одним із головних завдань ЗВО визначених «Статутом СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/statut_sumdpu_2022_f1e29.pdf). Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf)

здобувачам гарантовано формування індивідуальної освітньої траєкторії через вільний вибір дисциплін

(<https://sspu.edu.ua/universitet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>), зарахування результатів неформальної освіти та результатів академічної мобільності

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/pro_perezarahuvannya_baliv_u_neformalniy_osviti_1fo1f.pdf).

Здобувачі можуть обирати бази практик, теми курсових робіт та керівників

(<https://history.sspu.edu.ua/nauka/kursovi-roboty>; https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_kursov_u_robotu_974a8.pdf).

Завдяки використанню діалогів, дискусій, підготовки есе, доповідей студенти вільні у вираженні власних думок та поглядів.

НПП вільно обирають зміст, форми, методи та засоби навчання і викладання, напрямки наукової роботи, вільні у вираженні своїх думок. Під час формування навантаження враховуються наукові інтереси НПП.

Опитування здобувачів освіти даної ОП продемонструвало їх задоволення рівнем викладання

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/yakist_osvity/1opp_istoriya_i_arheologiya_bakalavr_c2ba7.pdf).

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

Під час першого заняття викладач знайомить здобувачів освіти із структурою, метою, змістом курсу, доводить до відома критерії оцінювання та інформацію про види контролю. РП, методичне забезпечення представлені на кафедрі та в особистих кабінетах здобувачів на платформі Moodle, сайті ННІ (<https://history.sspu.edu.ua/napriamku-diialnosti/spetsialnosti/032-istoria-ta-arkheolohiia>). РП надають повну інформацію щодо змісту ОК, ПРН, критеріїв оцінювання, видів контролю.

РП розробляються відповідно до «Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін», розглядаються і схвалюються на засіданні кафедри, погоджуються науково-методичною комісією інституту та затверджуються директором. Порядок оцінювання регламентується «Положенням Про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_335eb.pdf). Інформацію

про організацію освітнього процесу здобувачі отримують на початку навчального року під час зустрічі з

адміністрацією інституту та кураторами. Розклад занять представлений на сайті (<https://sspu.edu.ua/schedule/?site>).

Опитування студентів свідчить про об'єктивність та справедливність системи оцінювання, а сама система є зрозумілою та прозорою, студенти вчасно отримують про неї інформацію від НПП

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/yakist_osvity/1opp_istoriya_i_arheologiya_bakalavr_c2ba7.pdf).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Поєднання навчання та дослідження в ЗВО регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf) та «Положенням про наукову і науково-технічну діяльність в СумДПУ імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_naukovu_diyalnist_sumdpu_2018_482d8.pdf). НПП кафедри історії України працюють над науковою темою «Соціально-економічні та культурно-освітні процеси в Україні у ХХ - на початку ХХІ століття» (реєстраційний номер 0121U108200), до реалізації якої залучаються і здобувачі освіти. Науково-дослідна робота здобувачів відбувається із врахуванням наукових інтересів студентів як межах графіку освітнього процесу - написання курсових робіт так і поза ним. Поза навчальним процесом реалізовується індивідуальна наукова робота під керівництвом НПП: виступи на конференціях, публікація тез конференцій, участь в студентських наукових конкурсах.

В межах ННІ історії, права та міжнародних відносин щорічно проводиться ряд конференцій: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Археологія північно-східної України: здобутки, сучасний стан та перспективи», Міжнародна науково-практична конференція «Міжнародні відносини: Україна і Світ в умовах воєнних викликів», Міжнародна наукова конференція «Історико-краєзнавчі дослідження: традиції та інновації» та ін., до роботи яких активно залучаються здобувачі освіти (<https://history.sspu.edu.ua/konferentsii>). Також студенти приймають участь в конференціях які проводяться іншими ЗВО та науковими установами. Студенти приймають участь у роботі наукового гуртка «Феномен культури у стародавньому світі» проблемної групи «Рубікон» тощо.

Якісному виконанню студентами наукової роботи сприяє вивчення ОК 27, який забезпечує реалізацію ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 8, ПРН 14; ОК 31, ОК 32, ПП 5.

НПП які забезпечують фахову підготовку здобувачів освіти ОП займаються науковою діяльністю в різних галузях історії та археології. Вони регулярно представляють свої наукові результати у вигляді монографій, наукових статей у фахових виданнях, зарубіжних виданнях, у тому числі індексованих WOS та Scopus. Результати досліджень використовуються під час викладання навчальних дисциплін.

До викладання на ОП залучені представники НАН України - Інституту археології НАН України Ступак Д.В., Національного науково-природничого музею НАН України Ступак А.В., Інституту прикладної фізики НАН України Осадчий Є.М.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідно до «Рекомендацій з початково-методичного забезпечення навчальних дисциплін» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/rekomendaciyi_gp_83065.pdf), РП затверджується на термін до п'яти років та може щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, побажань та зауважень, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів.

Усі викладачі регулярно оновлюють зміст навчальних дисциплін, у тому числі враховуючи останні наукові досягнення і сучасні практики, а також відповідно до власних наукових досліджень, побажань здобувачів освіти та стейкхолдерів, врахування здобутків світової академічної спільноти, результатів стажування та підвищення кваліфікації, досвіду зарубіжних ЗВО.

У 2020 р. було оновлено усі РП відповідно до нової ОП та врахування вимог Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки. Крім того, РП оновлюються відповідно сучасних тенденцій розвитку галузі. У 2022 р. відбувся перегляд усіх РП з метою вилучення із списків рекомендованої літератури російськомовних джерел та джерел виданих на території держави-агресора. З метою залучення останніх досягнень галузі, регулярно оновлюються списки рекомендованої до навчальних курсів літератури, з метою включення новітніх джерел.

Відбувається оновлення змістової частини РП. Наприклад, у 2022 р. ст. викладачем В. Оліцьким було оновлено ОК 9 «Новітня історія України», куди додано тему «Російсько-українська війна»; доцентом В. Турковим - ОК 15 «Україна в сучасних міжнародних відносинах» до теми «Зовнішня політика України з країнами на пострадянському просторі» додано структурну частину «Російсько-українська війна»; ст. викладачем Є. Осадчим та викл. Є. Ювко повністю перероблена РП ОК 20 «Охорона археолог пам'яток»; проф. Д. Кудіновим переглянуто РП ОК 6 «Давня історія України» та додано ряд тем, зокрема «Етногенез українців», «Кримський півострів у VI–XIII ст.», «Херсон, князівство Феодоро та італійська колонізація Криму», «Кримське ханство та османська експансія в Криму».

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

ЗВО має договори про співпрацю із рядом зарубіжних ЗВО, у межах яких відбувається співпраця інституту (<https://history.sspu.edu.ua/institut/spivpratsia>).

НПП пройшли міжнародне стажування (<https://history.sspu.edu.ua/institut/stazhuvannia-za-kordonom>), приймають участь у міжнародних конференціях, публікуються у закордонних виданнях та виданнях індексованих WOS та Scopus. Частина НПП володіє іноземною мовою не нижче рівня B2, що підтверджено відповідними сертифікатами.

У 2021 р. Півень М. (023 гр) приймав участь стажуванні студентів в Університеті ім. Яна Длугоша, у 2023-2024 р. студентка Никонець В. (043 гр.) пройшла академічну мобільність у Батумському у-ті Ш. Руставелі.

У цьому ж році 22 здобувачі освіти 1 та 2 курсу дистанційно пройшли академічну мобільність в Університеті Адама Міцкевича у Познані.

У 2024-2025 н.р. 3 здобувачі освіти 1 курсу стали учасниками такої мобільності.

У 2023 р. Макуха А. та Петрушенко Ю. були учасниками Літньої школи в Університеті Адама Міцкевича у Познані.

У 2023 р. викладачі та студенти прийняли участь у роботі Між. школи «DZIEDZICTWO EUROPEJSKIE W DYSKURSIE PUBLICZNYM» (<https://history.sspu.edu.ua/news/mizhнародna-shkola-v-polshchi>).

З метою ознайомлення НПП та здобувачів із новітніми дослідженнями у бібліотеці ЗВО діє вільний доступ до баз даних WOS та Scopus.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Яким чином форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому?

Контрольні заходи у СумДПУ імені А.С. Макаренка регламентовані «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf) та «Положенням про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_335eb.pdf).

Відповідно до даних документів визначено поточний, семестровий та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або диференційованого заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Присвоєння студентові кредитів ЄКТС та присудження кваліфікацій здійснюється виключно за результатами підсумкового контролю.

У РП навчальних дисциплін зазначаються ПРН які формує конкретний ОК, а також форми контролю, засоби діагностики, компоненти поточного контролю (відповіді на семінарських заняттях, контроль самостійної роботи), критерії оцінювання. Для перевірки досягнення ПРН під час поточного контролю НПП використовуються підготовка аналітичних звітів та доповідей студентів і демонстрація їх результатів в аудиторії у вигляді усних відповідей, участь в обговоренні семінарських питань, дискусіях, виконання практичних завдань, виконання завдань тестового контролю, підготовка есе, вирішення проблемних задач тощо. Сумарні результати поточного контролю становлять є підставою оцінювання результатів навчання у формі диференційованого заліку. Якщо видом контролю є екзамен, у РП визначаються критерії оцінювання відповіді на екзамені та питання до нього.

З метою здійснення моніторингу освітнього процесу, оперативного управління процесом навчання здобувачів освіти, підвищення їх мотивації, забезпечення відкритості та прозорості освітнього процесу, формування зворотного зв'язку між студентами та викладачами, відображення професійного та особистісного зростання кожного студента в СумДПУ імені А.С. Макаренка запроваджено електронний журнал

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennya/polozhennya_pro_elektronniy_zhurnal_3fc80.pdf), який має різні ступені доступу. Студенти в особистих кабінетах можуть відстежувати оцінки за кожне заняття та кожен вид роботи з конкретної дисципліни.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання забезпечується шляхом визначення їх у РП навчальних дисциплін із якими можуть ознайомитися здобувачі освіти. У робочих програмах навчальних дисциплін наведено розподіл балів за темами розділів, вказані бали за виконання самостійної роботи та за наявності, кількість балів за підсумковий контроль. Якщо видом підсумкового контролю є екзамен, у РП визначено кількість балів які відводяться на даний вид роботи (25 балів) та критерії оцінювання екзамену. На першому занятті викладач знайомить студентів із структурою курсу, видом підсумкового контролю, засобами діагностики, компоненти поточного контролю, формою контролю самостійної роботи та критеріями їх оцінювання. Викладач пояснює студентам за який вид роботи яку кількість балів можуть набрати студенти.

Опитування студентів підтвердило, що форма контрольних заходів та критерії і система оцінювання навчальних дисциплін є адекватною, чіткою та зрозумілою, прозорою, оскільки її було оцінено здобувачами вищої освіти в 9,9-10 балів (<https://history.sspu.edu.ua/studentam/opytuvannia-zdobuvachiv-osvity>; https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/yakist_osvity/10pp_istoriya_i_arheologiya_bakalavr_c2ba7.pdf).

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання містяться у РП навчальних дисциплін, які розміщені на платформі дистанційного навчання Moodle та на кафедрах. На початку семестру викладачі повідомляють здобувачів освіти про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Дана процедура регулюється «Положенням про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_335eb.pdf).

Опитування студентів засвідчило, що вони вчасно отримують інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання (https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/monitoryng-yakosti/istoriya_ta_arheologiya_6e4d8.pdf), переважна кількість студентів дану інформацію дізналася від викладачів

(<https://history.sspu.edu.ua/studentam/opytuvannia-zdobuvachiv-osvity>;

https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/yakist_osvity/10pp_istoriya_i_arheologiya_bakalavr_c2ba7.pdf).

Графік навчального процесу доступний на сайті університету

(https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/info/grafik_ii_sem_2024-2025_nakaz_05_e0a99.pdf), розклад занять та розклад семестрової атестації доступні в електронному розкладі (<https://sspu.edu.ua/schedule/>). Інформація про

розклад семестрової та підсумкової атестації доводиться до викладачів і здобувачів освіти не пізніше, ніж за місяць до початку сесії.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? Пр продемонструйте, що результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форма атестації здобувачів вищої освіти повністю відповідає Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 575 від 29.04.2020 року. Відповідно до стандарту атестація здобувачів освіти здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи або атестаційного іспиту. ОПП формою атестації здобувачів визначено Атестаційний іспит з історії та археології. Іспит включає питання з історії України, всесвітньої історії, археології. Складання атестаційного іспиту відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів у СумДПУ імені А.С. Макаренка регулюється наступними документами: «Положенням про організацію освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf); «Положенням про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_335eb.pdf); «Положенням про курсову роботу» (https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_kursovnu_robotu_974a8.pdf); «Положенням про електронний журнал обліку академічної успішності здобувачів» (https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/polozhennia/polozhennya_pro_elektronniy_zhurnal_3fc80.pdf); «Порядком організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/por_org_kontrolyu_z_vik_distanc_tehn_75d2b.pdf); «Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти» (https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_ek_add31.pdf); «Положенням про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf). Усі документи оприлюднені на сайті університету (<https://sspu.edu.ua/reiestr-osnovnoi-normativnoi-bazy/>).

Яким чином процедури проведення контрольних заходів забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується рівними умовами для здобувачів освіти, єдиними критеріями оцінювання, які доводяться до відома студентів завчасно та ознайомлення студентів із переліком питань до екзамену або підсумкової атестації. Зміст і структура екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Дані процедури регламентуються наступними документами ЗВО: положеннями «Про організацію освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf); «Про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти» (https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_ek_add31.pdf); «Про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf); «Про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС організації освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_ekts_9c538.pdf). Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий - комісії, яка створюється директором інституту.

Засідання ЕК є відкритим, здобувачі можуть проводити аудіо- відео фіксацію. Головою ЕК призначаються фахівці за профілем спеціальності, які не є працівниками ЗВО: 2022-2023 н.р. - д.іст.н. С. Падалка (ПУ НАН), 2023-2024 - В. Терентьев.

Студенти можуть подати апеляцію для оскарження результатів, для її розгляду створюється апеляційна комісія. Випадків застосування даних процедур на ОП не було

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Відповідно до «Положенням про організацію освітнього процесу» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/07/osvprocespdf_merged_450ec.pdf), студенти, які одержали за результатами підсумкового контролю більше двох незадовільних оцінок (F або FX), незалежно від форми контролю, відраховуються з університету за невиконання навчального плану. Студентам, які одержали під час семестрового контролю одну чи дві незадовільні оцінки FX, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість у визначені терміни до початку наступного семестру. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий - комісії, яка створюється деканом факультету/директором інституту). Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку (FX), то він відраховується з університету. Рішення комісії є остаточним.

Випадків повторного перескладання комісії на ОП не було.

Студент, який при складанні кваліфікаційного іспиту отримав незадовільну оцінку (менше 60 балів) відраховується із університету за невиконання навчального плану. Студент, який не склав кваліфікаційного екзамену допускається до повторного складання кваліфікаційних екзаменів протягом трьох років після закінчення університету. Перелік дисциплін, що виносяться на підсумкову атестацію, для осіб, які не склали кваліфікаційні іспити, визначається освітньою програмою та навчальним планом, що діяли у рік закінчення студентом теоретичного навчання.

Випадків повторного проходження підсумкової атестації на ОП не було.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

В ЗВО діє «Положенням про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/apelyaciyi_68f4b.pdf), яке урегулює дані процедури.

Здобувачі освіти мають право подавати апеляцію на будь яку оцінку поточного та семестрового контролю. Заява на апеляцію подається особисто не пізніше наступного дня оголошення результатів контролю директору інституту. Апеляційна заява має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії у триденний термін після її подання.

Головою комісією є завідувач кафедри, членами - НПП кафедри, які не приймали участі в проведенні оскаржуваного контрольного заходу та представник студентського самоврядування інституту. Здобувач освіти має право бути присутнім на засіданні комісії. При розгляді апеляції на письмову роботу, члени комісії керуючись критеріями оцінювання з даної дисципліни, детально вивчають та аналізують письмові матеріали. Повторне опитування комісією заборонене. У випадку оскарження оцінювання усної відповіді, здобувачеві надається право повторно продемонструвати результати, при цьому білет за яким студент відповідав вилучається із комплексу білетів.

У випадку незгоди з оцінкою підсумкової атестації здобувач має право подати апеляцію ректору або першому проректору у день проведення кваліфікаційного екзамену з обов'язковим повідомленням директора інституту. Комісія розглядає апеляції з приводу порушення процедури проведення кваліфікаційного екзамену, що могло негативно вплинути на оцінку ЕК.

Випадків оскарження результатів на ОП не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності містять наступні документи ЗВО: «Кодекс академічної доброчесності»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf); «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf); «Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_komisiyu_z_pitan_etiki_ta_akadem_dobrochesnosti_f788c.pdf); «Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_ek_add31.pdf); «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf); «Положення про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти»

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/kvalifikaciyna_robota_0e5b1.pdf).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? Вкажіть посилання на репозиторій ЗВО, що містить кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОП

Для визначення ступеня автентичності текстових документів у СумДПУ імені А.С. Макаренка використовується система Strikeplagiarism.

Положеннями «Про курсову роботу у СумДПУ імені А.С. Макаренка»

(https://sspu.edu.ua/images/2021/pro_kursovu_robotu_974a8.pdf), «Про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти» (https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/kvalifikaciyna_robota_0e5b1.pdf) регламентується

перевірка робіт на ступінь унікальності тексту. В положеннях визначено показники унікальності тексту у відсотковому еквіваленті необхідні для допуску роботи до захисту.

Наукові та методичні видання НПП проходять перевірку на унікальність та оригінальність тексту. Положенням визначено показники унікальності тексту у відсотковому еквіваленті необхідні для рекомендації до надання грифу СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Загальну координацію з перевірки академічних та наукових текстів на плагіат здійснює Наукова бібліотека СумДПУ імені А.С. Макаренка.

В ЗВО впроваджено «Декларацію про академічну доброчесність науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника СумДПУ імені А.С. Макаренка» та «Декларацію про академічну доброчесність здобувача вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (<https://sspu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist>), з якими ознайомлюються усі учасники освітнього процесу та підписують їх, чим гарантують дотримання норм даних документів.

ОПП не передбачено написання кваліфікаційних робіт.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

В СумДПУ імені А.С. Макаренка діє Комісія з питань етики та академічної доброчесності, школа медіаграмотності і академічної доброчесності. Дана комісія регулярно проводить роз'яснювальну роботу, декади академічної

добросовісності, різноманітні заходи на тему академічної добросовісності (<https://sspu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist>). Центр забезпечення якості освіти систематично проводить опитування здобувачів та науково-педагогічних працівників щодо дотримання академічної добросовісності (<https://sspu.edu.ua/monitorynh-iakosti-osvity>).

Викладачі під час реалізації ОК, наукові керівники під час написання курсових робіт, наукових робіт докладніше тлумачать студентам принципи академічної добросовісності та необхідність їх дотримання.

В межах вивчення ОК 27 більш поглиблено знайомляться із принципами академічної добросовісності, правилами цитувань, оформлення посилань, оформлення бібліографічного опису тощо.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної добросовісності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Відповідальність за порушення академічної добросовісності визначається «Кодексом академічної добросовісності» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf) та «Положення про систему забезпечення академічної добросовісності у освітньо-науковій діяльності» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf).

За порушення академічної добросовісності передбачається відповідальність усіх учасників освітнього процесу. НПП передбачається відмова у присудженні / позбавлення наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання, позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади, відкликання з розгляду або друку робіт автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної добросовісності, догана, звільнення з посади.

Здобувачі можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як попередження, повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо), позбавлення академічної стипендії, повторне проходження відповідного освітнього компонента ОП, відмова від надання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, зниження результатів оцінювання кваліфікаційної роботи, відрахування з університету.

Передбачено скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/poryadok_skasuvannya_rishennya_pro_prisudzhennya_s_68444.pdf).

На ОП подібних випадків не відбувалося.

6. Людські ресурси

Продемонструйте, що викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Викладачі, які залучені до реалізації цієї ОП, мають відповідну кваліфікацію та належний професійний досвід, що дає змогу забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми. Професійна активність НПП здійснюється відповідно до пункту 38 Ліцензійних умов.

Усі НПП проходять стажування у вітчизняних та закордонних ЗВО, мета та завдання стажування пов'язані із забезпеченням наукової, навчально-методичної складових ОК, реалізацію яких забезпечує викладач. Стажування та регулярні курси підвищення кваліфікації сприяють підвищенню професійної компетентності науково-педагогічного складу, і, як наслідок, додає новизни у викладанні дисциплін.

Відповідно до цілей та компетентностей ОП до кожного ОК розроблено комплекс науково-методичної документації, який забезпечує успішну реалізацію ОП.

Більшість викладачів програми мають наукові ступені та вчені звання, а також досвід викладання не менше 5 років. Професійність в галузі підсилюється публікаціями у вітчизняних та зарубіжних виданнях, що відповідають науковим інтересам викладача, практична діяльність якого втілена у викладанні тієї чи іншої дисципліни за спеціальністю; участю в наукових та науково-практичних конференціях. Наукові публікації НПП групи забезпечення цієї ОП пов'язані зі змістовим наповненням їхніх ОК.

Динаміка показників зростання академічної та професійної кваліфікації НПП відповідно до цілей ОП та змісту навчальних дисциплін, що викладаються, обумовлює обрання за конкурсом на вакантні посади НПП, продовження трудових відносин, розподіл навчального навантаження.

Продемонструйте, що процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Проведення конкурсного добору в СумДПУ імені А.С. Макаренка регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДПУ імені А.С. Макаренка, укладання та розірвання з ними трудових договорів (контрактів)»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/poryadok_provedennya_konkursnogo_vidboru_pri_zamis_72d5f.pdf).

Особи які беруть участь в конкурсі подають Вченому секретарю ЗВО наступні документи: копії документів про освіту, науковий ступінь, вчене звання, список публікацій, документи про підвищення кваліфікації за останні 5 років, висновки про професійні та особисті якості претендента від кафедри, довідку щодо досягнень у професійній діяльності, що зараховуються за останні 5 років, відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності з

конкретними зазначеннями не менше 4 досягнень, визначених у пункті 38. Для одержання висновків про особисті та професійні якості відбувається позачергове засідання кафедри в присутності претендента. НПП працівники кафедри, крім того, представляють звіт про виконання умов контракту за попередній період та проводять відкриту лекцію. Рішення про рекомендацію претендента на посаду відбувається таємним голосуванням. кандидатури претендентів розглядаються на вченій раді інституту. Остаточне затвердження відбувається на засіданні конкурсної комісії ЗВО.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Під час проходження практики роботодавці є керівниками практики від баз практики, з ними погоджуються РП зміст та завдання практик.

Роботодавці приймають участь в розробці, оновленні, обговоренні та рецензуванні ОП.

Відбуваються регулярні зустрічі з роботодавцями під час ознайомчих екскурсій, з метою моніторингу змін ринку праці, новітніх досягнень галузі, обговорення ОП тощо.

До аудиторних занять на ОП активно залучаються професіонали-практики, які мають власний передовий досвід у галузі археології та історії.

Так, археологічні дисципліни читають археологи-практики Д. Ступак (Інститут археології НАН України) А. Ступак (Національний науково-природничий музей НАН України), Є. Осадчий (Інститут прикладної фізики НАН України), які працюють за сумісництвом у СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Крім того, для здобувачів освіти ОП регулярно експертами галузі та професіоналами-практиками читаються гостьові лекції. Зокрема, було прочитано лекції к.іст.н., доц. Вищої школи практичних досліджень (Париж, Франція) В. Ченцовою, д. філос. н., доц. кафедри філософії та культурології ЧНУ імені Юрія Федьковича М. Шкрібляком, дослідницею історії, яка активно працює із матеріалами архівів Швеції М. Трагтнер, професором університету Лойола-Мерімаунт у Лос-Анджелесі архімандритом К. Говоруном, д. іст.н., проф. Т. Чухлібом.

Професіонали-практики залучаються до підсумкової атестації. - головою ЕК були д.іст.н., проф. С. Падалка, В. Терпентьєв.

Докладніше даний напрям висвітлений у новинах ННІ (<https://history.sspu.edu.ua/news>).

Яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

В СумДПУ імені А.С. Макаренка діють «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/poryadok_pidvischennya_kvalifikaciyi_v_sumdpu2_6a064.pdf) та «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_akademichna_mobilnist_ffcd8.pdf), якими регламентується процедура підвищення кваліфікації та стажування НПП.

ЗВО укладено ряд договорів про співпрацю із вітчизняними та закордонними ЗВО та установами (<https://sspu.edu.ua/universitytet/publicchna-informatsiia/dohovory>), які дозволяють проходити підвищення кваліфікації та стажування на базі цих закладів.

Наприклад, у 2022-2024 рр. викладачі ОП Ю. Подрез, В. Оліцький, О. Жуков, В. Михтуненко, В. Сокирська, С. Моцак, Ю. Литвиновська пройшли міжнародне стажування у Батумському державному університеті Шота Руставелі, Університеті Суспільних Наук у м. Лодзь (<https://history.sspu.edu.ua/institut/stazhuvannia-za-kordonom>).

Університет оплачує відрядження НПП для проходження стажування.

НПП мають проходити підвищення кваліфікації не рідше одного разу на 5 років. Викладачі мають право вільно обирати місце, напрям, тематику, строки підвищення кваліфікації.

НПП які здійснюють викладання на даній ОП за останні 5 років пройшли підвищення кваліфікації в Україні або закордоном.

Наведіть конкретні приклади заохочення розвитку викладацької майстерності

В ЗВО діє система матеріального та нематеріального заохочення НПП, що стимулює розвиток викладацької майстерності.

Викладачі регулярно проходять підвищення кваліфікації (не рідше одного разу на 5 років), приймають участь в академічній мобільності, під час яких дізнаються про сучасні технології та методи провадження викладацької діяльності, обмінюються досвідом із вітчизняними та іноземними колегами.

Відповідно до «Колективного договору» з метою підвищення мотивації НПП щодо виявлення та реалізації резервів і можливостей підвищення результатів індивідуальної та колективної праці з урахуванням їх ролі у діяльності університету, кваліфікаційно-професійного досвіду, складності виконуваних ними робіт та функцій, рівня відповідальності та творчої активності запроваджена система преміювання. Під час преміювання, в тому числі враховуються наступні критерії: організація наукових, навчальних та виробничих семінарів, симпозіумів, конференцій, олімпіад, культурно-масових та спортивних заходів на загальнодержавному та міжнародному рівні; успішне практичне втілення інноваційних навчальних, виховних, наукових технологій; захист дисертації; інтенсивність роботи; отримання вченого звання доцента, професора.

Діє положення «Про оцінювання результатів діяльності НПП»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_reytingove_ocinyuvannya_2025_0309f.pdf).

НПП які не мають наукового ступеня можуть навчатися в аспірантурі, яка діє за спеціальністю 032, кандидати наук можуть продовжити навчання в докторантурі.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) ОП забезпечують досягнення визначених ОП мети та програмних результатів навчання

Університет має достатні фінансові та матеріально-технічні ресурси для забезпечення досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. ЗВО фінансується за рахунок бюджетних та додаткових коштів. Звіти фінансової служби представлені на сайті (<https://sspu.edu.ua/universityet/publicna-informatsiia/zvity-finansovoi-sluzhby>).

На території ЗВО діє безкоштовний Wi-Fi.

Бібліотечний фонд нараховує близько 1 млн. одиниць зберігання. До складу фонду входять навчальні, наукові, науково-методичні, художні, довідкові, періодичні видання, дисертації, автореферати, неопубліковані документи, видання українською та іноземними мовами. Електронна бібліотека, яка включає електронний каталог, медіатеку, БД повнотекстових видань. Загальна площа Наукової бібліотеки – 1 303,2 м², бібліотека має 6 абонементів, 5 читальних залів на 465 посадкових місць, спеціалізовані фахові відділи. Бібліотека має власний сайт з можливістю безкоштовного доступу до її ресурсів (<https://library.sspu.edu.ua/>). Функціонує університетський репозитарій з доступом до повнотекстових документів (<https://repository.sspu.edu.ua/>). Крім того, кафедри мають власні методичні кабінети у яких представлена необхідна література. Навчально-методичне забезпечення доступне також на платформі Moodle.

У навчальному процесі використовуються: навчальні приміщення оснащені мультимедійним обладнанням, спеціалізовані кабінети, музей.

Наявна соціально-побутова інфраструктура: укриття, гуртожитки, їдальня, стадіон, басейн, спортивна зала, актова зала, медичний пункт.

Продемонструйте, яким чином заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Наявна в Університеті інфраструктура доступна для викладачів та здобувачів і може ними вільно використовуватися для задоволення потреб у навчанні, викладанні та науковій діяльності. В умовах воєнного стану та відключень електроенергії в університеті функціонують генератори, які забезпечують безперебійну роботу онлайн ресурсів закладу. Від роботи генераторів живляться окремі аудиторії, які вільні для використання студентами та викладачами для їхньої діяльності. На території ЗВО діє безкоштовний Wi-Fi.

Усі здобувачі освіти мають доступ до платформи дистанційного навчання Moodle. В Університеті діє вільний доступ до бібліотеки та її ресурсів, зокрема сайту, репозитарію, читального залу тощо. Немає доступу до методичних кабінетів кафедр. Дані ресурси використовуються як науково-педагогічними працівниками так і здобувачами освіти для освітньої та наукової діяльності.

В університеті створені умови для продовження здобуття наступних освітніх рівнів, зокрема навчання в аспірантурі, докторантурі з можливістю захисту у наявних вчених радах (<https://www.sspu.edu.ua/spetsializovani-vcheni-rady-sci>). Для виявлення задоволеності здобувачів освітнім середовищем та матеріально-технічною базою проводяться різного роду опитування (<https://www.sspu.edu.ua/monitorynh-iakosti-osvity>). Функціонують наукові гуртки, науково-дослідні лабораторії.

Опишіть, яким чином освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ЗВО створює умови для навчальної, науково-дослідної роботи, відпочинку та дозвілля студентів.

У зв'язку із дистанційним навчанням функціонує система Moodle.

Аудиторії обладнані мультимедійними комплексами.

Створена необхідна інфраструктура. Діють різноманітні гуртки, спортивні секції та творчі колективи. Забезпечується охорона громадського порядку.

Адміністрація ЗВО тісно взаємодіє із студентським самоврядування, представники якого входять до Вченої ради університету та факультетів.

Для виявлення потреб та інтересів здобувачів у ЗВО проводяться опитування студентів, студентське самоврядування отримує фінансування у розмірі не менш 0,5% власних надходжень ЗВО, під час обговорення та прийняття рішень представники самоврядування вносять свої пропозиції.

Забезпечення безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів реалізується через діяльність відділу охорони праці, психологічної служби.

Здобувачі освіти та НПП щорічно проходять інструктаж з техніки безпеки, відбуваються навчання з техніки безпеки.

Перед початком практик студенти проходять інструктаж з техніки безпеки. Приміщення університету обладнані пожежними гідрантами, вогнегасниками.

Діяльність психологічної служби спрямована на допомогу всім учасникам навчально-виховного процесу (<https://sspu.edu.ua/psykholohichna-sluzhba>). Працює анонімний телефон «Довіри для студентів», в університеті знаходиться скринька довіри.

В ЗВО популяризується протидія корупції <https://sspu.edu.ua/universityet/zahalna-informatsiia/zapobihannia-ta-vyivlennia-koruptsii>).

Опишіть, яким чином заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна та консультативна підтримка забезпечується шляхом надання індивідуальних консультацій викладачами ОП. Функціонують сайти університету та інституту на яких розміщена необхідна інформація, новини, контактні телефони та електронні адреси служб та адміністрації ЗВО, інституту.

В ЗВО запроваджено електронні кабінети студентів, які містять інформацію про освітній процес та ОК, функціонує електронний розклад. В ЗВО наявні дошки оголошень з метою інформування здобувачів освіти.

В СумДПУ імені А.С.Макаренка працюють органи студентського самоврядування та психологічна служба. Вони надають підтримку зокрема соціально незахищеним категоріям здобувачів. приймають участь у розв'язанні соціальних проблем, сприяють соціальній адаптації студентів, проводять профілактичні заходи, надають психологічну підтримку. В умовах дистанційного навчання психологічна служба регулярно проводить онлайн заняття, тренінги, консультації.

В разі потреби здобувачі можуть звернутися за необхідними консультаціями та підтримкою до куратора академічної групи або директорату.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

СумДПУ імені А.С.Макаренка забезпечує доступність навчальних приміщень для маломобільних груп населення. Вхід до приміщення ЗВО (вул. Роменська, 87 «Факультет іноземної та слов'янської філології») обладнаний стаціонарним пандусом з урахуванням державних будівельних норм. Забезпечено безперешкодний доступ до аудиторій, які знаходяться на першому поверсі: внутрішній пандус, внутрішні двері та коридори приміщень факультету іноземної та слов'янської філології відповідають усім вимогам для обслуговування осіб маломобільних груп. У разі наявності в академічній групі таких осіб, заняття відбуваються на першому поверсі даного корпусу. З метою надання інформаційної підтримки особам з інвалідністю на сайті функціонує розділ «Вільний доступ до університету» (<https://www.sspu.edu.ua/vilnyi-dostup-do-universytetu>).

В ЗВО діють «Порядок навчання та супровід осіб з особливими освітніми потребами»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/bezbariernist/poryadok_navch_ta_suprovodu_20ce4.pdf), «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп населення»

https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/bezbariernist/poryadok_suprovodu_ec582.pdf) створені з метою належного доступу таких осіб до ЗВО, забезпечення ефективного, безперешкодного доступу по території, повноцінного залучення даних осіб до освітнього процесу з урахуванням їх потреб та можливостей, отримання якісних послуг. Особи з особливими освітніми потребами на ОП не навчаються.

Продемонструйте наявність унормованих антикорупційних політик, процедур реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій регулюються «Статутом»

(https://sspu.edu.ua/images/2022/docs/polozhennia/statut_sumdpu_2022_f1e29.pdf) та «Положенням про розгляд скарг та звернень громадян»

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_rozglyad_skart_ta_zvernen_gromadyan_4495d.pdf),

«Порядком організації роботи щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень стосовно запобігання корупції»

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/anticorruption/poryadok_organizaciyi_roboti_schodo_zapobigannya_t_71315.pdf).

Студенти можуть звернутися до адміністрації університету із усною або письмовою скаргою або зверненням або під час особистого прийому громадян. Усі звернення реєструються загальним відділом у день їх надходження. Посадові особи ЗВО при розгляді звернень вивчають їх, у разі потреби вимагають у виконавців матеріали, пов'язані з розглядом звернень, направляють членів комісії для перевірки викладених у зверненні обставин, уживають заходи для об'єктивного розв'язання поставлених питань, з'ясовують та усувають причини. В результаті розгляду звернення чи скарги складається мотивований висновок. У випадку зловживання службовим становищем працівниками ЗВО у висновку вказується які міри прийнято у конкретному випадку.

В університеті діє фахівець із запобігання та виявлення корупції

(https://sspu.edu.ua/images/2021/docs/zavdannya_ta_obovyazki_8aa85.pdf). Він забезпечує дотримання вимог щодо врегулювання конфлікту інтересів, розробляє і проводить заходи щодо запобігання та виявлення корупції.

В ЗВО функціонує ряд каналів за допомогою яких здобувачі можуть направити свої звернення або скарги:

електронна пошта anticorruption@sspu.edu.ua, телефон гарячої лінії, в холі центрального корпусу міститься «Скринька довіри». Крім того, здобувачі можуть звернутися до ректора, зокрема під час особистого прийому громадян, директора інституту, уповноваженої особи з запобігання та виявлення корупції, психологічної служби.

Під час реалізації ОП конфліктних ситуацій не виникало.

Відповідно до Плану роботи Університету на 2024–2025 н. р.

(https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/info/plan_roboti_universitetu_20242025_navchalniy_rik_82a32.pdf) (р. 3.4.)

академічна репутація та імідж Університету проводяться заходи щодо запобігання та протидії корупції, серед яких: систематичне роз'яснення чинного законодавства у сфері антикорупції працівникам та здобувачам освіти Університету, відстеження змін в антикорупційному законодавстві та доведення їх до відома працівників та студентів Університету, проведення антикорупційних інструктажів при прийомі на роботу нових працівників тощо. За час існування ОП звернень щодо конфліктних ситуацій не зафіксовано.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі на своєму вебсайті

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_4fe44.pdf); «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vishoi_ospiti_2020.pdf); «Положенням про освітні програми у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf)

Яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Моніторинг ОП здійснюється на локальному та загально університетському рівнях. Локальний моніторинг здійснюють члени робочої групи за участі профільних кафедр. Результати локального моніторингу не менш ніж раз на рік обговорюються на науково-методичній комісії і вчентій раді ННІ. Організація та здійснення загально-університетського моніторингу, метою якого є узагальнення та поширення кращих практик у межах ЗВО, своєчасне виявлення негативних тенденцій, допомога у формуванні самозвітів для акредитації ОП і формування фактологічної бази для інституційної акредитації, покладається на Навчальний відділ. Навчальний відділ готує аналітичні матеріали для Науково-методичної ради та Вченої ради за звітами щодо локального моніторингу. Необхідним складником локального та загально-університетського моніторингу є опитування здобувачів освіти, випускників і роботодавців щодо їхньої задоволеності ОП, її компонентами, організацією та забезпеченням освітнього процесу, викладацьким складом. Основними підставами для зміни ОП є: зміни у нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти за відповідним рівнем та/або спеціальністю, у тому числі прийняття нових освітніх і професійних стандартів; результати моніторингу, якщо ними встановлено: 1) невідповідність розрахованого навантаження реальному навантаженню здобувача вищої освіти на опанування програми у цілому та/або вивчення навчальних дисциплін; 2) недостатній рівень опанування програмних результатів навчання більшістю здобувачів вищої освіти; 3) недостатню валідність результатів оцінювання; 4) інші факти, які свідчать про недосягнення визначених ОП цілей та/або недотримання вимог стандартів забезпечення якості.

Питання пов'язані із удосконаленням ОП розглядаються спочатку на засіданнях кафедр із залученням стейкхолдерів, студентів, випускників, мінімум один раз на рік.

Останній перегляд ОП відбувся у 2025 р. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» № 1021 від 30 серпня 2024 р., внесено зміни до офіційної назви ОП, замінивши шифри спеціальності 032 Історія та археологія і галузі знань 03 Гуманітарні науки на спеціальність В9 Історія та археологія галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки. Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» № 842 від 13.06.2024 р., було внесено доповнення до загальних компетентностей - додано ЗК 11 «Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності». Відповідно до оновленого переліку загальних компетентностей, відбувся перегляд матриці відповідності програмних компетентностей компонентам.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх пропозиції беруться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі вищої освіти включені до складу розробників ОП (Ю. Петрушенко). Студенти залучаються до обговорення ОП із представниками роботодавців та інших стейкхолдерів.

Студенти залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості через представництво у вчених рад університету та інституту, де приймають участь у обговоренні результатів локального моніторингу ОП, мають можливість безпосередньо виступати із пропозиціями щодо її удосконалення. Студенти можуть направити свої пропозиції щодо удосконалення ОП на електронну адресу кафедри історії України. Одним із чинників удосконалення ОП є результати опитування студентів, що слугують додатковою можливістю висловлення думки відповідно якості ОП. Крім того, викладачі проводять індивідуальні бесіди із здобувачами освіти щодо змісту ОК, оцінювання тощо. Під час перегляду ОП пропозиції студентів розглядаються на рівні з пропозиціями інших стейкхолдерів, беруться до уваги та за можливості враховуються.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на удосконалення навчального процесу та підвищення його якості, забезпечення виховання культури та духовності студентів, зростання у студентської молоді соціальної активності. Органи студентського самоврядування виробляють позиції студентів щодо різних аспектів

функціонування СумДПУ імені А.С. Макаренка, забезпечують ефективний зворотній зв'язок, інформують керівництво, посадових осіб та відповідні служби ЗВО щодо прийнятих студентами рішень, сформованої думки студентського загалу. Представники студентського самоврядування входять до складу вчених рад університету та інституту. Студентський ректор бере участь в обговоренні та вирішенні питань освітнього процесу, вносить пропозиції щодо навчальних програм, розвитку матеріальної бази ЗВО, у тому числі, що стосується побуту та відпочинку студентів. На рівні інституту подібні функції має студентський директор. Діяльність студентського самоврядування регламентується «Положенням про студентське самоврядування» (<https://sspu.edu.ua/media/attachments/2019/10/11/stud-samovriadvannia.pdf>).

Представники студентського самоврядування приймають участь в роботі вченої ради ННІ, відповідно під час розгляду питань забезпечення якості освіти, результатів локального моніторингу ОП, вони беруть участь в його обговоренні, виробленні пропозицій щодо удосконалення та прийнятті рішень. Крім того, із представниками студентського самоврядування обговорюються результати опитувань студентів, вони приймають участь у складанні опитувальників.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

З метою залучення до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, моніторингу якості викладання, прогнозування потреб ринку праці у фахівцях відповідної спеціальності та оцінювання якості їх підготовки функціонує рада стейкхолдерів. До числа розробників ОП включено директора комунального закладу Сумської обласної ради «Сумський обласний краєзнавчий музей» В. Терентьєва. Представник роботодавців, директор Державного архіву Сумської області Ю. Олійник виступив рецензентом ОП. Представники роботодавців запрошуються на засідання кафедри на яких відбувається розгляд питань пов'язаних із моніторингом або переглядом ОП. Крім того, гарант ОП організовує додаткові зустрічі із роботодавцями, у тому числі під час екскурсій студентів. Представник роботодавців, директор Державного архіву Сумської області Ю. Олійник у 2023 р. був керівником Науково-дослідної практики за спеціальністю від бази практики, директор комунального закладу Сумської обласної ради «Сумський обласний краєзнавчий музей» В. Терентьєв у 2024 р. був керівником виробничої практики від бази практики та головою екзаменаційної комісії під час складання атестаційного іспиту з історії та археології. Під час організації практик також збираються та обговорюються пропозиції роботодавців. Крім того, роботодавці залучаються до опитувань та анкетувань. СумДПУ імені А.С. Макаренка враховує сучасні пропозиції роботодавців до підготовки фахівців, вносить зміни до ОП, працює над оновленням матеріально-технічної бази.

Опишіть практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП (зазначте в разі проходження акредитації вперше)

Університет сприяє працевлаштуванню випускників. Діє відділ працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг, який вивчає ринок праці регіону та збирає інформацію щодо вакантних робочих місць серед потенційних роботодавців. На сайті університету діє сторінка «Працевлаштування випускників» (<https://sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/pratsevlashtuvannya-vipusknikiv>). Випускники мають можливість продовжити навчання в магістратурі університету за іншими спеціальностями або в магістратурі інших ЗВО за даною спеціальністю. Гарант ОП та директорат ННІ володіє інформацією щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників і враховує її для підвищення якості освітньої складової ОП. Дана інформація збирається шляхом особистого спілкування із випускниками та проведення опитувань випускників (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe6DQPEz31pPt-hgxppl--oXlVN9xlEROvRj1U4fG4XaGRHA/viewform>). У ЗВО діє Асоціація випускників (<https://sspu.edu.ua/universitytet/zahalna-informatsiia/asotsiatsiya-vipusknikiv>), яка створює умови для спілкування випускників різних років, сприяє розширенню зв'язків із підприємствами, об'єднаннями, поліпшенню змісту освіти.

Продемонструйте, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійсненого через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг ОП здійснюється на локальному та загально університетському рівнях. Локальний моніторинг здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр. Організація та здійснення загально університетського моніторингу відбувається Центром забезпечення якості вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка. Необхідним складником локального та загально університетського моніторингу є опитування здобувачів освіти, випускників і роботодавців щодо їхньої задоволеності ОП, її компонентами, організацією та забезпеченням освітнього процесу, викладацьким складом. Проведені анкетування встановили систематичне задоволення здобувачів вищої освіти за ОПП Історія та археологія І (бакалаврського) рівня вищої освіти задоволені рівнем викладання, отриманим рівнем знань та вмінь, відкритістю та доступністю викладачів до спілкування (https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/yakist_osvity/1opp_istoriya_i_arheologiya_bakalavr_c2ba7.pdf), (https://sspu.edu.ua/images/2025/docs/yakist-osvity/opytuvannia/2024-2025_nr_f338a.pdf). Такі ж відгуки отримані під час зустрічей із роботодавцями та представниками наукової спільноти закордонних ЗВО (<https://history.sspu.edu.ua/news/zustrich-zi-stejkkholderami>); (<https://history.sspu.edu.ua/news/prodovzhennya-spivpratsi-iz-sumskim-oblasnim-kraeznavchim-muzeem>).

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та рекомендації з останньої акредитації та

акредитації інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які бралися до уваги під час удосконалення відсутні, оскільки ОП проходить первинну акредитацію.

Під час удосконалення ОП враховувалися пропозиції та зауваження акредитації інших ОП, зокрема в університеті та на даній ОП відмовилися від блокового принципу вибіркових дисциплін та запровадили широкий вибір ОК із загального каталогу, збільшено цикл практичної підготовки.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП

Академічна спільнота бере безпосередню участь в обговоренні та схваленні усіх нормативних документів щодо забезпечення якості освіти. Щотижня проводяться ректорати та щомісячно – засідання Вченої ради університету та факультету, засідання кафедр. До числа розробників ОП включено д.іст.н., проф., пров. наук. співробітника, завідувача сектору новітньої історії та політики Інституту історії України НАНУ С. Падалку; к.іст.н., наукового співробітника відділу археології кам'яної доби Інституту історії України НАН України Д. Ступака.

Продемонструйте, що в академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти

Формування культури якості освіти в академічній спільноті Університету здійснюється в різних аспектах: тісна взаємодія академічної спільноти зі стейкхолдерами, що сприяє активізації співпраці учасників освітнього процесу; активізація міжнародної та внутрішньої мобільності здобувачів і НПП; підвищення кваліфікації НПП; участь здобувачів у конференціях, роботі круглих столів, наукових гуртків та проблемних груп, запрошення гостей лекторів, що сприяє їх професійному зростанню; запровадження інновацій в освітній процес; система нагород (відзнак, стипендій, премій тощо) для здобувачів і викладачів; постійна комунікація учасників освітнього процесу, стейкхолдерів (зокрема й шляхом опитування); студентоцентрованість навчання; участь здобувачів у засіданнях вченої ради інституту, університету; забезпечення доступу до інформації, необхідної для ефективної реалізації освітнього процесу, яка постійно оновлюється на сайті інституту, університету, що сприяє прозорості освітнього процесу; популяризація ОП на конференціях, сайтах інституту та університету, соцмережах.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюють наступні документи СумДПУ імені А.С. Макаренка: Статут, Колективний договір, Правила внутрішнього розпорядку, Контракт, Кодекс академічної доброчесності, Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників; Положення: Про організацію освітнього процесу, Про академічну мобільність студентів, Про порядок оцінювання знань студентів, Про розгляд скарг та звернень громадян, Про комісію з питань етики та академічної доброчесності тощо.

Усі документи перебувають у вільному доступі та оприлюднені на офіційному веб-сайті СумДПУ імені А.С. Макаренка у відповідних розділах (<https://sspu.edu.ua/reiestr-osnovnoi-normativnoi-bazy>).

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про оприлюднення ЗВО відповідного проекту освітньої програми для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

<https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2024>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі на своєму вебсайті інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

<https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2024>

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОП:

- мета ОП відповідає цілям та стратегії ЗВО визначеним Стратегією розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка до 2032 року

- ОП має чітку структуру, логічну взаємопов'язану систему ОК, яка відповідає предметній області спеціальності та

дозволяє реалізувати визначені програмні результати навчання

- тісні зв'язки із роботодавцями та представниками академічної спільноти
- постійний моніторинг та удосконалення ОП із врахуванням думок та позицій усіх зацікавлених сторін
- залучення до реалізації ОП практиків-професіоналів
- широкий блок археологічних дисциплін, який зокрема передбачає всебічне вивчення студентами археології Сумщини
- викладання на ОП здійснюється висококваліфікованими кадрами

Слабкі сторони:

- невисокий рівень практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті студентами ОП
- слабкорозвинений академічний обмін здобувачів освіти ОП
- невисокий рівень міжнародної мобільності

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку ОП у першу чергу співзвучні із Стратегією розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка до 2032 року, яка насамперед передбачає сприяння особистісному та професійному розвитку успішної особистості студента шляхом удосконалення його природних здібностей, розкриття потенціалу та формування життєвих компетентностей; самореалізації усіх членів університетської спільноти та створенню умов для їхнього постійного розвитку.

Крім того, у найближчій перспективі планується залучення здобувачів ОП до академічних обмінів та міжнародної мобільності. Передбачається удосконалення моніторингу працевлаштування випускників та залучення їх до перегляду ОП.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: ЛЯННОЙ ЮРІЙ ОЛЕГОВИЧ

Дата: 19.03.2025 р.

Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид освітнього компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Архівознавство та музеєзнавство	навчальна дисципліна	<i>OK 29.pdf</i>	RRBlPDGIlOaPxxKFtaWkTCoHhWm1XS8Hepeyd7kLf5Y=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Генеалогія	навчальна дисципліна	<i>OK 30.pdf</i>	c1cOvRzf88o3OmI7c93owqfBiqUE9EZIPVohq29EPNo=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Навчальна археологічна практика	практика	<i>III1.pdf</i>	1C3Wks1NZ1szzokVobslXlgV2uWDXQF/N+A7KSTfdZs=	відповідно до украдених договорів із базами практик
Навчальна етнографічна практика	практика	<i>III2.pdf</i>	xDMBgPJViTP6EFMRCYfPp17AuCmvAzFcfJfZ63FJEEk=	відповідно до украдених договорів із базами практик
Навчальна музейна практика	практика	<i>III3.pdf</i>	TthQ+Qz5P3PM9jxt6kfYx2pEsuG2WBhNcbKdOKoYpHE=	відповідно до украдених договорів із базами практик
Навчальна архівна практика	практика	<i>III4.pdf</i>	AVFQsj2ISYlfiPNOKiRnLPGJwrwZM7M29fiQ3oDj4FY=	відповідно до украдених договорів із базами практик
Виробнича практика	практика	<i>III5.pdf</i>	muicooNrvlQhqbf4TGEHX9Y4GSSul5o1dLQogBeI7mI=	відповідно до украдених договорів із базами практик
Історія античності	навчальна дисципліна	<i>OK 20.pdf</i>	ZeoOiASz+kmrGIZZUMs/SkOz4Vy+43FtobVmOyTeDfI=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Фізичне виховання	навчальна дисципліна	<i>OK 5.pdf</i>	EpZ6jhwCHm64uUWSJZBv8SqXoPIH/SzMSGrIOpgndoE=	спортивна зала, стадіон, басейн
Історія Стародавнього Сходу	навчальна дисципліна	<i>OK 19.pdf</i>	eYOapoKc8DodBqGhRi34eqTNqWhFKDaJcHiRjIwZNA=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Методи природничих наук в археології	навчальна дисципліна	<i>OK 17.pdf</i>	t9ADK+UaMAosFA1Op7br1hZPdR+UfKlpI3KHx8zipo=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Іноземна мова	навчальна дисципліна	<i>OK 1.pdf</i>	NWtFQeYaPZnhFFhX1BDgjBU+p9rLFFVojYb828b3DgM=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Філософія	навчальна дисципліна	<i>OK 2.pdf</i>	NVuV8GNPvHxl/NVoL4Nm5PYibIQdPiuSxgZ2ssTBUME=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Українська мова за професійним спрямуванням	навчальна дисципліна	<i>OK 3.pdf</i>	nyF/iwwYhZRM1Q36Ksrh1LvnWPJy7aXnkKMTbU3YLGw=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Інформаційно-комунікаційні технології	навчальна дисципліна	<i>OK 4.pdf</i>	Lwe2NcifCsL+6pP7hinZxd8oVNeOZ7BxQmgzAVOoZRI=	Комп'ютерний клас, персональні комп'ютери, вихід у глобальну мережу, браузері: Google Chrome, Opera, Chromium, Mozilla Firefox, інші, офісні пакети Microsoft Office, Libre Office.
Давня історія України	навчальна дисципліна	<i>OK 6.pdf</i>	jOqVxxxW4pNu400mpLlCDuII+qO2GN CZgyeoCpPfcwE=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Середньовічна та	навчальна	<i>OK 7.pdf</i>	pzjfbYSI2Ac5lmCon	ноутбук, мультимедійний

ранньомодерна історія України	дисципліна		6exyOBrm4Sf4wpO McVgcCGaAKg=	комплекс, історичні карти
Модерна історія України	навчальна дисципліна	<i>OK 8.pdf</i>	yiyJ//2LidyCNR4qW 5gbNZB1P+Awn7We xs4s2pNUZ+o=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Новітня історія України	навчальна дисципліна	<i>OK 9.pdf</i>	jUkT1KMR/XKwY6a RxdCYS3vvXKYKkk9 C3ehC2oEZodg=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Україна в сучасних міжнародних відносинах	навчальна дисципліна	<i>OK 10.pdf</i>	LEoGFrx//oRkreA dAeSU4FD4tH27WH PtkBJncpE144=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Історія релігії в Україні	навчальна дисципліна	<i>OK 11.pdf</i>	cUrba+J2cs+zdg7Zft b93mbgGlF+JnIZC79 EjhNnq/Q=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Археологія	навчальна дисципліна	<i>OK 12.pdf</i>	j7qziM+bUfQWtx8IX FWFQhXOjhoWb/U koZTQJP5YRjs=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Археологія Сумщини	навчальна дисципліна	<i>OK 13.pdf</i>	RcmJjsaPnqFgtibJB7 wIZJrqlaiAoIwYIFw CMG8hcX4=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Методика польових археологічних досліджень	навчальна дисципліна	<i>OK 14.pdf</i>	bdl3qhgrpRpm1Ouu OSYmydhYok2CJos NpVbiPARnlQQ=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Охорона археологічних пам'яток	навчальна дисципліна	<i>OK 15.pdf</i>	gY1qrP/BAZO3yvMH 1np0LA3iQNW1oGb7 T91KtsMrJtw=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Експериментальна археологія	навчальна дисципліна	<i>OK 16.pdf</i>	uBrJilZkbiT3WbDYm LKI/HIHewpDINiau GrqfNHlxz8=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Теорія і практика археології	навчальна дисципліна	<i>OK 18.pdf</i>	OFOjkaBWBq46joGB Fz/kFwT7UgohYLIV qD7+UvBMsRs=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	навчальна дисципліна	<i>OK 24.pdf</i>	hMAS7CG4yD55Pzw gf2lHrNk7rL8syRRv zDau4yuQvfQ=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Історія Центральної і Східної Європи	навчальна дисципліна	<i>OK 25.pdf</i>	yKkDGIGoa00azU5U u+EBfsPYKAvzK3Zdj Pct5moL5UM=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Історіографія історичної науки	навчальна дисципліна	<i>OK 26.pdf</i>	2vhBnxKu2ecsi9d6O E5of5AcQvSoQH+HI Es2wdRq2cs=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Науково-дослідна робота історика	навчальна дисципліна	<i>OK 27.pdf</i>	aeb/7Q5dtM9Sfu+kn cgRTzDnMmTZOht VJPZDxxwLGuc=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Допоміжні історичні дисципліни	навчальна дисципліна	<i>OK 28.pdf</i>	zbq/U1Y6d6AODqH+ oNp6zbhK8FhRSBq Kdxv7VoQVIec=	ноутбук, мультимедійний комплекс
Історія середніх віків і раннього нового часу	навчальна дисципліна	<i>OK 21.pdf</i>	vwEey/9dzWuddufm AZzdHANo+z9yHwF SMt+nwvPvSx4=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Історія середньовічного Сходу	навчальна дисципліна	<i>OK 22.pdf</i>	9Pnf+PqE/R9W5OE 325dWEyuQOaECPF q1RGoKKRsoIVs=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти
Модерна історія країн Європи та Америки	навчальна дисципліна	<i>OK 23.pdf</i>	ju+O7sDdlHv/CTXO bUOyRcA5oEliuTUn vT5MGvoXLhI=	ноутбук, мультимедійний комплекс, історичні карти

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації)
7315	Чикалова Марина Миколаївна	Доцент, к.пед.н., Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов`янської філології	Диплом спеціаліста, Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова, рік закінчення: 1985, спеціальність: Англійська мова і література, Диплом кандидата наук ДК 014054, виданий 31.05.2013, Атестат доцента 12/ДЦ 046893, виданий 25.02.2016	13	Іноземна мова	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 9, 12, 14, 15</p> <p>Публікації: Чикалова М. М. Іншомовна підготовка фахівців для сфери туризму: активізація використання інтерактивних технологій та міждисциплінарна інтеграція [Електронний ресурс] / М. М. Чикалова // «Народна освіта»: електронне фахове (педагогічне) видання. – К., 2020. – Вип. № 1 (40). – Режим доступу : https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=6010 (Фахове видання - 0,55 вид.арк.)</p> <p>2. Корж-Усенко, Л. Особливості розвитку недержавної вищої школи у США та Великобританії [Текст] / Л. Корж-Усенко, О. Сидоренко, М. Чикалова // Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини ; [голов. ред. С.В.Совгіра]. – Умань : Візаві, 2021. – Вип. 2(6). – С. 42–49. Інтернет-присутність: http://ppsh.udpu.edu.ua/issue/view/14882. Наукове видання індексується в Crossref, Index Copernicus та Google Scholar. – (категорія Б)</p> <p>3. Корж-Усенко, Л. Становлення і розвиток україністичних студій у світовому академічному просторі (XIX – початок XX ст.)</p>

[Текст] / Л. Корж-Усенко, О. Сидоренко, М. Чикалова // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології / МОН України, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка ; [голов.ред. А. А. Сбруєва]. – Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2021. – № 8 (112). – С. 13 – 22. Інтернет-присутність: <https://pedscience.ssru.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/3-2.pdf>. Журнал індексується в Crossref, Index Copernicus Master List, Google Scholar та CEJSH – (категорія Б)

4. Чикалова, М. Актуалізація розвитку soft, hard та meta skills як мотиваційний аспект ефективного фахового зростання при вивченні іноземних мов у студентів, які навчаються за напрямом підготовки «туризм» [Текст] / М. Чикалова, О. Сидоренко, Л. Корж-Усенко // Наукові інновації та передові технології (Серія «Педагогіка»). – Київ, 2022. – № 5 (7). – С. 144 – 155. Інтернет-присутність: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/issue/view/54>. Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible. – (категорія Б)

5. Чикалова М. Особливості освітнього процесу в умовах повномасштабних бойових дій. Український педагогічний журнал. Вип. 3. – 2023, сс.123-131. Наукове видання належить до переліку наукових фахових видань України категорії «Б», Google Scholar, Index Copernicus, ERIN Plus, Research Bible, зареєстроване в міжнародній системі CrossRef.

						<p>6. Чикалова, М. (2024). Навчання під обстрілами: виклики і можливості для освітньої сфери. EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society, 1(1), 66-81. https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2024.1.05 - (Міжнародне видання (Польща) European Humanities Studies: State and Society, видане в межах спільного Гранту СЄІП (Україна - Франція) та БФ "Освіта: сьогодні" включене до наукометричних баз Index Copernicus International) – категорія Б.</p> <p>7. Hnatyshena, I (Hnatyshena, Iryna); Petrenko, O (Petrenko, Oksana); Dobrovolska, N (Dobrovolska, Nataliia); Frumkina, A (Frumkina, Aryna); Chykalova, M (Chykalova, Maryna). Application of the Moodle Learning Platform in Teaching Foreign Languages / AD ALTA Journal of Interdisciplinary research. Vol. 14, issue 1, p.18-22, Special issue (SI), 2024. Indexed 14.02.2024 - Web of Science</p>	
193708	Оксьом Павло Михайлович	Доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут культури і мистецтв	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1994, спеціальність: Фізична культура, Диплом кандидата наук ДК 048877, виданий 08.10.2008</p>	25	Фізичне виховання	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 9, 12, 19</p> <p>Публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> Oksiom P., Kravchenko O., Koliada N., Levchenko N. Youth workers and innovative development of social work. In Proceeding Applied Human Factors and Ergonomics Series, Vol.25, 2019. (Web of Science). ZablotskyiVV, Kolesnyk Yul Changes in the immune system in people with varying degrees of myopia. World of Medicine and Biology. 2019. (Web of Science). Oksiom Pavel, Kravchenko Oksana, Voitovska Alla, Albul Iryna. Gender socialization of students with disabilities: Ukrainian practices Гендерная социализация студенто в с инвалидностью: украинский опыт. Журнал «Amazonia

Investiga», Florence, Colombia. Vol 9 No 27– P. 260 - 267. (Web of Science). 2020.

4. Oksiom P. Cycles of Training sessions and competitions of youth football players. Режим тренувальної та змагальної діяльності юних футболістів. Журнал Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. Web of Sceince. 13(2). P. 423-441. 2021р.

5. Оксьом П. М., В.М. Азаренков, Л. І. Бережна. Проблеми фізичного виховання у закладах вищої освіти України в умовах інтеграції до загальноєвропейськог о освітнього простору. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки, 2019. Фахове видання.

6. Оксьом П.М., Азаренков В.М., Бережна Л.І. Управління студентською футзальною командою під час змагань. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Серія: Педагогічні науки, Випуск 3 (159), м. Чернігів, 2019. С. 74 – 78. Фахове видання

7. Оксьом П.М., Павленко І. О., Бережна Л. І. Особливості та переваги впровадження флорболу у систему фізичного виховання студентів вищих закладів освіти України. Збірник наукових праць « Вісник національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, Випуск 14-15 (170-171), 2021, Чернігів, – С. 100 – 104. Фахове видання.

8. Оксьом П.М., Павленко І. О., Бережна Л. І. Флорбол як засіб спортивно-орієнтованого фізичного виховання студентів вищих закладів освіти України. Науковий часопис

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова Серія 15, Випуск 3ЗК (147) 22, 2022, Київ, – С. 296 – 300. Фахове видання.

9. Оксьом П.М. . Бережна Л.І., Янченко А.М. Систематизація основних помилок гравців при відборі м'яча один на один в іграх студентської команди з міні-футболу. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова Серія 15, Випуск 3К (162) 23, 2023, Київ, – С. 304 – 307. Фахове видання, Index Copernicus.

10. Оксьом П.М., Шумаков О. В. Проблеми реалізації Закону України “Про фізичну культуру і спорт у закладах вищої освіти України”. Збірник наукових праць “Вісник національнїї університету “Чернігівський колегіум” імені Т.Г. Шевченка”. Серія: Педагогвчні науки. Чернігів .2024. Вип.25(181) С.219 – 225. Фахове видання.

11. Оксьом П.М. Шумаков О. В. Особливості навчання гравців студентської команди з міні-футболу базовим індивідуальним діям при відборі м'яча. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Випуск 3К(176)24, 2024, Київ. – С. 356 – 359. Фахове видання. Index Copernicus (IC)

1. Монографія Kovalenko Oleksandr, Pavlo Oksiom. Current state of problems of preparation and regulation of activity tour-guides on the example of latvia, belarus and ukraine. «development trends in pedagogical and psychological sciences: the experience of countries of eastern Europe and prospects of ukraine», iga, latvia, 2018. – с. 447-463.

2. Монографія. Oksiom P., Skochko M. Green

							tourism as a form of socio-economic development of the Ukraine village. In Current issues of inclusive tourism introduction in Ukraine and other countries. Poznan: UniKS Press. 225, 2019.
439888	Ступак Дмитро Вікторович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський державний університет культури і мистецтв, рік закінчення: 1998, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045299, виданий 12.12.2017	1	Теорія і практика археології	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 10, 12, 15, 19 Публікації: 1. Чабай, В.П., Ступак, Д.В., Весельський, А.П., Дудник, Д.В. 2020. Культурно-хронологічна варіабельність епіграфету Середнього Подніпров'я. Археологія, 2, с. 5-31. (3,1 д.а.). 2. Maier, A., Stupak, D., Vasyliiev, P., Khoptynets, I., Tkach, V. 2020. On the technological and typological integrity of assemblages from north-western Ukraine between 35 and kyr cal BP. Археологія, 3, с. 8-23. (2,2 д.а.). 3. Demay, L., Vasyliiev, P.M., Koulakovska, L.V., Stupak, D.V., Shydlovskiyi, P.S., Belyaeva, V.I. 2020. Palaeolithic human societies during the Upper Pleniglacial throught their relations with other animals in Ukrainian archaeological sites. Археологія і давня історія України. 37 (4), с. 82-93. (1,3 д.а.). 4. Чабай, В.П., Ступак, Д.В., Весельський, А.П., Дудник, Д.В. 2020. Стоянка Бармаки в контексті варіабельності епіграфету Середнього Подніпров'я. Археологія і давня історія України. 37 (4), с. 107-125. (1,7 д.а.). 5. Demay, L., Stupak, D.V. 2021. New complex investigations of Novhorod-Siverskyi Upper Palaeolithic site. Археологія, 4, с. 5-34. (3,8 д.а.). 6. Demay, L., Julien, M.A., Anghelinu, M., Shydlovskiyi, P.S., Koulakovska, L.V., Péan, S., Stupak, D.V., Vasyliiev, P.M., Obáda, T., Wojtal, P., Belyaeva, V.I. 2021 Study of human behaviors during the late

						pleniglacial in the East European Plain through their relation to the animal world. Quaternary International, 581-582, p. 258-289. (4,3 д.а.). 7. Ступак, Д.В. Ступак, А.В. Орнаментовані знаряддя з органічних матеріалів мезоліту-неоліту басейну Десни. Consensus, 2, с. 19-31.	
439888	Ступак Дмитро Вікторович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський державний університет культури і мистецтв, рік закінчення: 1998, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045299, виданий 12.12.2017	1	Методи природничих наук в археології	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 10, 12, 15, 19 Публікації: 1. Чабай, В.П., Ступак, Д.В., Весельський, А.П., Дудник, Д.В. 2020. Культурно-хронологічна варіабельність епігравету Середнього Подніпров'я. Археологія, 2, с. 5-31. (3,1 д.а.). 2. Maier, A., Stupak, D., Vasyliiev, P., Khoptynets, I., Tkach, V. 2020. On the technological and typological integrity of assemblages from north-western Ukraine between 35 and kyr cal BP. Археологія, 3, с. 8-23. (2,2 д.а.). 3. Demay, L., Vasyliiev, P.M., Koulakovska, L.V., Stupak, D.V., Shydlovskiy, P.S., Belyaeva, V.I. 2020. Palaeolithic human societies during the Upper Pleniglacial throught their relations with other animals in Ukrainian archaeological sites. Археологія і давня історія України. 37 (4), с. 82-93. (1,3 д.а.). 4. Чабай, В.П., Ступак, Д.В., Весельський, А.П., Дудник, Д.В. 2020. Стоянка Бармаки в контексті варіабельності епігравету Середнього Подніпров'я. Археологія і давня історія України. 37 (4), с. 107-125. (1,7 д.а.). 5. Demay, L., Stupak, D.V. 2021. New complex investigations of Novhorod-Siverskyi Upper Palaeolithic site. Археологія, 4, с. 5-34. (3,8 д.а.). 6. Demay, L., Julien, M.A., Anghelinu, M., Shydlovskiy, P.S., Koulakovska, L.V., Péan, S., Stupak, D.V., Vasyliiev, P.M., Obáda, T., Wojtal, P., Belyaeva,

							V.I. 2021 Study of human behaviors during the late pleniglacial in the East European Plain through their relation to the animal world. Quaternary International, 581-582, p. 258-289. (4,3 д.а.). 7. Ступак, Д.В. Ступак, А.В. Орнаментовані знаряддя з органічних матеріалів мезоліту-неоліту басейну Десни. Consensus, 2, с. 19-31.
440096	Власенко Валерій Миколайович	Доцент, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Харківський державний університет імені А.М.Горького, рік закінчення: 1990, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ДК 002892, виданий 10.03.1999, Аттестат доцента ДЦ 005936, виданий 17.10.2002	19	Архівознавство та музеєзнавство	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 7, 8, 12, 14, 15, 19 Публікації: 1. Vlasenko V., Toma T. Misinea diplomatică extraordinară a Republicii Populare Ucrainene în România. Revista Transilvania. Sibiu, 2018. № 9. P. 89-96 (Румунія, Scopus). 2. Vlasenko V., Toma T. The activity of the branch of the ukrainian association attached to the league of nations on the territory of Romania / Activitatea filialei din românia a asociației ucrainene de pe lângă societatea națiunilor. Danubius. 2018. Vol. 36. P. 179-188 (Румунія, Scopus). 3. Власенко В. Украинская эмигрантская периодика в межвоенной Румынии. Русин. Кишинев, 2018. № 3 (53). С. 311-327 (Молдова, Scopus, Web of Science). 4. Власенко В. К истории русинов в межвоенной Югославии. Русин. Кишинев, 2021. № 63. С. 285-291 (Молдова, Scopus, Web of Science). 5. Власенко В. Курінної, О. Василь Васильович Андрієвський в Українській революції 1917–1921 рр. на Чернігівщині (за матеріалами архівно-слідчої справи Василя Андрієвського). Сумська старовина. 2021. № LVIII. С. 18–24 (фахове видання). 6. Власенко В. До епістолярію Костя Мацієвича й Андрія Ніковського у 1920-1921 рр. Сумська

старовина. 2022. № LX. С. 5-47 (фахове видання).
7. Власенко В.М. Український архітектор і дипломат Сергій Тимошенко. Україна дипломатична. Київ, 2022. Вип. XXIII. С. 469-479 (фахове видання).
8. Власенко В.М. Михайло Мухин і журнал «Нова Україна»: псевдоніми і криптоніми // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Сер.: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. 2023. Вип. 37. С. 45-51 (фахове видання).
1. Українці Хорватії. Матеріали і документи. Книга друга / Укр. громада Республіки Хорватія, Укр. культурно-просвітне т-во «Кобзар» Загреб; Упоряд. С. Бурда; автори В. Власенко, Г. Саган, М. Нагірний та ін. Загреб, 2020. 320 с. (вклад автора – 7,9 авт. арк.) (Хорватія).
URL:
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80845>
2. Українці Хорватії. Матеріали і документи. Книга третя / Укр. громада Республіки Хорватія, Укр. культурно-просвітне т-во «Кобзар» Загреб; Упоряд. С. Бурда; автори В. Власенко, Г. Саган, М. Нагірний та ін. Загреб, 2021. 386 с. (вклад автора – 3,5 авт. арк.) (Хорватія).
URL:
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85704>
3. Українці Хорватії. Матеріали та документи. Книга п'ята. / Укр. громада Республіки Хорватія, Укр. культурно-просвітне т-во «Кобзар» Загреб; Упоряд. С. Бурда; автори В. Власенко, Г. Саган, М. Нагірний та ін. Загреб, 2022. 206 с. (вклад автора – 2,6 авт. арк.) (Хорватія).
URL:
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89151>

						<p>4. Сергій Тимошенко. Повернення / За наук. ред. О. Михайлишин; кол. авторів: І. Акмен, Н. Антоненко, В. Власенко та ін. Харків: Раритети України, 2021. 221 с.; 480 іл.; 364 бібл. (Серія: Архітектура, події, люди) (вклад автора – 1,7 авт. арк.)</p> <p>1. Власенко В.М., Король В.М. 4571 Методичні вказівки до практичних занять і питання до самостійної роботи з курсу "Історія держави і права України" : для студ. Навчально-наукового інституту права денної форми навчання / В. М. Власенко, В. М. Король. Суми : СумДУ, 2020. 80 с.</p> <p>2. Власенко В. М. 4623 Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу "Етнографія" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми : СумДУ, 2020. 81 с.</p> <p>3. Власенко В. М. 4713 Методичні вказівки до практичних занять та питання для самостійної роботи з курсу "Українська діаспора: історія і сучасність" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми : СумДУ, 2020. 40 с.</p> <p>4. Власенко В. М., Лобко Н. В. 4880 Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу "Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія". Суми : СумДУ, 2021. 125 с</p> <p>5. Власенко В.М. 5244 Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу "Історія європейської дипломатії" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія". Суми : СумДУ, 2022. 76 с.</p> <p>6. Власенко В. М. 5681 Тестові завдання з курсу "Етнографія" [Електронний ресурс]: для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми: СумДУ, 2023. 38 с.</p>
--	--	--	--	--	--	--

440096	Власенко Валерій Миколайович	Доцент, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Харківський державний університет імені А.М.Горького, рік закінчення: 1990, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ДК 002892, виданий 10.03.1999, Атестат доцента ДЦ 005936, виданий 17.10.2002	19	Допоміжні історичні дисципліни	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 7, 8, 12, 14, 15, 19</p> <p>Публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vlasenko V., Toma T. <i>Misinea diplomatică extraordinară a Republicii Populare Ucrainene în România. Revista Transilvania. Sibiu, 2018. № 9. P. 89-96 (Румунія, Scopus).</i> 2. Vlasenko V., Toma T. <i>The activity of the branch of the ukrainian association attached to the league of nations on the territory of Romania / Activitatea filialei din românia a asociației ucrainene de pe lângă societatea națiunilor. Danubius. 2018. Vol. 36. P. 179-188 (Румунія, Scopus).</i> 3. Власенко В. <i>Українська емігрантська періодика в міжвоєнній Румунії. Русин. Кишинев, 2018. № 3 (53). С. 311-327 (Молдова, Scopus, Web of Science).</i> 4. Власенко В. <i>К истории русинов в межвоенной Югославии. Русин. Кишинев, 2021. № 63. С. 285-291 (Молдова, Scopus, Web of Science).</i> 5. Власенко В. Курінної, О. Василь Васильович Андрієвський в Українській революції 1917–1921 рр. на Чернігівщині (за матеріалами архівно-слідчої справи Василя Андрієвського). <i>Сумська старовина. 2021. № LVIII. С. 18–24 (фахове видання).</i> 6. Власенко В. <i>До епістолярію Костя Мацієвича й Андрія Ніковського у 1920-1921 рр. Сумська старовина. 2022. № LX. С. 5-47 (фахове видання).</i> 7. Власенко В.М. <i>Український архітектор і дипломат Сергій Тимошенко. Україна дипломатична. Київ, 2022. Вип. XXIII. С. 469-479 (фахове видання).</i> 8. Власенко В.М. Михайло Мухин і журнал «Нова Україна»: псевдоніми і криптоніми // <i>Вісник Харківського</i>
--------	------------------------------	---------------------	--	--	----	--------------------------------	---

національного
університету імені
В.Н. Каразіна. Сер.:
Історія України.
Українознавство:
історичні та
філософські науки.
2023. Вип. 37. С. 45-51
(фахове видання).

1. Українці Хорватії.
Матеріали і
документи. Книга
друга / Укр. громада
Республіки Хорватія,
Укр. культурно-
просвітне т-во
«Кобзар» Загреб;
Упоряд. С. Бурда;
автори В. Власенко, Г.
Саган, М. Нагірний та
ін. Загреб, 2020. 320 с.
(вклад автора – 7,9
авт. арк.) (Хорватія).
URL:
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80845>

2. Українці Хорватії.
Матеріали і
документи. Книга
третя / Укр. громада
Республіки Хорватія,
Укр. культурно-
просвітне т-во
«Кобзар» Загреб;
Упоряд. С. Бурда;
автори В. Власенко, Г.
Саган, М. Нагірний та
ін. Загреб, 2021. 386 с.
(вклад автора – 3,5
авт. арк.) (Хорватія).
URL:
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85704>

3. Українці Хорватії.
Матеріали та
документи. Книга
п'ята. / Укр. громада
Республіки Хорватія,
Укр. культурно-
просвітне т-во
«Кобзар» Загреб;
Упоряд. С. Бурда;
автори В. Власенко, Г.
Саган, М. Нагірний та
ін. Загреб, 2022. 206 с.
(вклад автора – 2,6
авт. арк.) (Хорватія).
URL:
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89151>

4. Сергій Тимошенко.
Повернення / За наук.
ред. О. Михайлишин;
кол. авторів: І. Акмен,
Н. Антоненко, В.
Власенко та ін. Харків:
Раритети України,
2021. 221 с.; 480 іл.;
364 бібл. (Серія:
Архітектура, події,
люди) (вклад автора –
1,7 авт. арк.)

1. Власенко В.М.,
Король В.М. 4571
Методичні вказівки до
практичних занять і
питання до
самостійної роботи з

						<p>курсу "Історія держави і права України" : для студ. Навчально-наукового інституту права денної форми навчання / В. М. Власенко, В. М. Король. Суми : СумДУ, 2020. 80 с.</p> <p>2. Власенко В. М. 4623 Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу "Етнографія" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми : СумДУ, 2020. 81 с.</p> <p>3. Власенко В. М. 4713 Методичні вказівки до практичних занять та питання для самостійної роботи з курсу "Українська діаспора: історія і сучасність" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми : СумДУ, 2020. 40 с.</p> <p>4. Власенко В. М., Лобко Н. В. 4880 Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу "Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія". Суми : СумДУ, 2021. 125 с</p> <p>5. Власенко В.М. 5244 Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу "Історія європейської дипломатії" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія". Суми : СумДУ, 2022. 76 с.</p> <p>6. Власенко В. М. 5681 Тестові завдання з курсу "Етнографія" [Електронний ресурс]: для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми: СумДУ, 2023. 38 с.</p>	
101399	Михтуненко Вікторія Вікторівна	Старший викладач, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2012, спеціальність: 030301 Історія, Диплом кандидата наук ДК 053981, виданий	3	Історія Центральної і Східної Європи	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 10, 12, 14 Публікації: 1. Михтуненко В., Моцак С. Країни Веймарського трикутника у системі сучасних міжнародних відносин. Емінак: науковий щоквартальник. Київ-Миколаїв, 2020. № 4 (32). С. 202-210.

- (Scopus, Web of Science)
<https://www.eminak.net.ua/index.php/eminak/article/download/480/303>
Михтуненко В.В.
Радянсько-фінські відносини напередодні «зимової війни» (1930-ті – 1940 рр.). Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Київ, 2020. Т. 31 (7). № 4. С. 177-182.
http://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/4_2020/28.pdf
2. Михтуненко В.В., Жуков О.В.
«Китайське економічне диво»: досвід соціально-економічного реформування Китаю (II пол. XX – початок XXI ст.). Китаєзнавчі дослідження. Київ, 2021. № 1. С. 111-123.
<https://chinese-studies.com.ua/index.php/journal/issue/view/4>
3. Михтуненко В.В.
Особливості зовнішньополітичного курсу США у Східній Європі в період президентства Д. Трампа. Американська історія та політика. Київ, 2022. № 13. С. 26-35.
3. Halyna Zadorozhnia, Viktoriia Mykhtunenko, Hanna Kovalenko, Yurii Kuryliuk, Liubov Yurchenko, Tetiana Maslennykova.
Protection of Information Sovereignty as an Important Component of the Political Function of the State. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.21 No.9, September 2021. pp. 151-154. (Web of Science)
http://paper.ijcsns.org/07_book/202109/20210920.pdf
4. Михтуненко В.В.
Ініціатива «Тримор'я» як стратегічний проект «нової» Європи. Консенсус. Суми, 2022. № 3. С. 83-89.
5. Михтуненко В.В.
Концепти регіонального об'єднання країн Центрально-Східної

						<p>Європи (XX – XXI ст.). Консенсус. Суми, 2023. № 3. С. 51-60.</p> <p>6.Михтуненко, В., Білченко, П. Річ Посполита у політиці європейських монархів XVIII століття. Консенсус, Суми, 2023. № 4, С. 71-83.</p> <p>1.Михтуненко В.В. Цензурная политика Российской империи в начале XX века через призму деятельности И.Я. Гурлянда. Вопросы современного обществознания и международных отношений: монография / Общая редакция проф. Михайличенко О.В. : LAP LAMBERT Academic Publishing. 2020. С. 175-193. https://www.twirpx.com/file/3063209/</p> <p>2.Михтуненко В.В. Субъективные факторы свержения самодержавной власти в Российской империи в 1917 г. Философские аспекты современной науки и международных отношений: монография / Общая редакция – проф. Олег Михайличенко. Бо Бассен / Германия: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2021. С. 97-114. https://www.twirpx.com/file/3611611/</p>	
231304	Горобець Ігор Володимирович	Доцент, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Київський університет ім. Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: історія, Диплом кандидата наук ДК 002307, виданий 13.01.1999, Атестат доцента 02ДЦ 013852, виданий 22.12.2006</p>	20	Історіографія історичної науки	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12, 14</p> <p>Публікації:</p> <p>1.Igor V. Horobets, Andrey Yu. Martyinov, Elena A. Braychevskaya, Irina M. Krupenya, Iryna Yu. Sliusarenko. Political culture and identity politics in the Ukrainian society// Journal of Community Positive Practices. Volume 22, Issue SpecialIssue, Pages 65 - 81. 2022. (Scopus) ISSN 15828344 https://ideas.repec.org/a/cta/jcprxx/si226.html</p> <p>2. Braichevska, O., Sliusarenko, I., Krupenya, I., & Horobets, I. (2024). Evolution of the policy of the Republic of Finland regarding NATO membership</p>

(1994–2023). European Politics and Society, 1–17. (Scopus)
ISSN23745118
<https://doi.org/10.1080/23745118.2024.2324893>

3. Горобець І., Мартинов А.
Культурний спадок європейської цивілізації як предмет науково аналізу // Сіверянський літопис. № 5- 2021. – С 183-191. (Copernicus)
<https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/211>

4. Горобець І., Мартинов А.
Європейський скептицизм і популізм за умов трансформації процесу європейської інтеграції // Консенсус.-2023.- № 2. – С. 157-171.
<https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/69>

5. Горобець І.В., Мартинов А.Ю.
Екологічна модернізація економік Європейського Союзу за умов політичних і фінансових обмежень. Консенсус. № 3. 2023. С.18 -27.
<https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/71/68>

1. Horobets Ihor, Martynov. Andrei
Sociocultural interaction in the European Union: Development trends // Theoretical issues of Ukrainian culture and music art. Monograph edited by prof. Oleg Mikhailychenko. Beau Bassin / Germany: LAP LAMBERT Academic Publishing. 2022. p. 181-192.

2. Gorobetz I., Martynov A. Multiculturalism in the context of the global discourse of cultures // Musikpädagogik und Musikwissenschaft in der Ukraine: Monographie herausgegeben von Prof. Oleh Mykhailychenko / Beau Bassin, Deutschland / Germany: AV Akademikerverlag. 2022. p. 83-194.

3. Gorobets I., Martynov A.
Institutional-national memory in the education system // Ukrainian musicology

						and peculiarities of teaching musical art: edited monograph Prof. Poluboyaryna I.I. Compiled by Prof. Mykhailychenko O.V. Beau Bassin, Deutschland / Germany: Scholars-press 2022. P. 136 -153. 4. Горобець І. В. Німецький Бундесвер за умов перманентного реформування // Україна і світ в умовах воєнних викликів: колективна монографія./за заг. ред. к.і.н., доц. Подрез Ю.В. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. – С.4.-16.	
231304	Горобець Ігор Володимирович	Доцент, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський університет ім. Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: історія, Диплом кандидата наук ДК 002307, виданий 13.01.1999, Атестат доцента 02ДЦ 013852, виданий 22.12.2006	20	Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12, 14 Публікації: 1. Igor V. Horobets, Andrey Yu. Martynov, Elena A. Braychevskaya, Irina M. Krupenya, Iryna Yu. Sliusarenko. Political culture and identity politics in the Ukrainian society// Journal of Community Positive Practices. Volume 22, Issue Special Issue, Pages 65 - 81. 2022. (Scopus) ISSN 15828344 https://ideas.repec.org/a/cta/jcppxx/si226.html 1 2. Braichevska, O., Sliusarenko, I., Krupenya, I., & Horobets, I. (2024). Evolution of the policy of the Republic of Finland regarding NATO membership (1994–2023). European Politics and Society, 1–17. (Scopus) ISSN23745118 https://doi.org/10.1080/23745118.2024.2324893 3. Горобець І., Мартинов А. Культурний спадок європейської цивілізації як предмет науково аналізу// Сіверянський літопис. № 5- 2021. – С 183-191. (Copernicus) https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/211 4. Горобець І., Мартинов А. Європейський скептицизм і популізм за умов трансформації процесу європейської інтеграції //

						<p>Консенсус.-2023.- № 2. – С. 157-171. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/69</p> <p>5. Горобець І.В., Мартинов А.Ю. Екологічна модернізація економік Європейського Союзу за умов політичних і фінансових обмежень. Консенсус. № 3. 2023. С.18 -27. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/71/68</p> <p>1. Horobets Ihor, Martynov. Andrei Sociocultural interaction in the European Union: Development trends //Theoretical issues of Ukrainian culture and music art. Monograph edited by prof. Oleg Mikhailychenko. Beau Bassin / Germany: LAP LAMBERT Academic Publishing. 2022. p. 181-192.</p> <p>2. Gorobetz I.,Martynov A. Multiculturalism in the context of the global discourse of cultures // Musikpädagogik und Musikwissenschaft in der Ukraine: Monographie herausgegeben von Prof. Oleh Mykhailychenko / Beau Bassin, Deutschland / Germany: AV Akademikerverlag. 2022. p. 83-194.</p> <p>3. Gorobets I., Martynov A. Institutional-national memory in the education system //Ukrainian musicology and peculiarities of teaching musical art: edited monograph Prof. Poluboyaryna I.I. Compiled by Prof. Mykhailychenko O.V. Beau Bassin, Deutschland / Germany: Scholars-press 2022. P. 136 -153.</p> <p>4. Горобець І. В. Німецький Бундесвер за умов перманентного реформування // Україна і світ в умовах воєнних викликів: колективна монографія./за заг. ред. к.і.н., доц. Подрез Ю.В. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. – С.4.-16.</p>	
231304	Горобець Ігор Володимиро	Доцент,к. істор. н., Основне	Навчально-науковий інститут історії,	Диплом спеціаліста, Київський	20	Історія середньовічного Сходу	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12,

	вич	місце роботи	права та міжнародних відносин	<p>університет ім. Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: історія, Диплом кандидата наук ДК 002307, виданий 13.01.1999, Атестат доцента 02ДЦ 013852, виданий 22.12.2006</p>		<p>14 Публікації: 1. Igor V. Horobets, Andrey Yu. Martynov, Elena A. Braychevskaya, Irina M. Krupenya, Iryna Yu. Sliusarenko. Political culture and identity politics in the Ukrainian society// Journal of Community Positive Practices. Volume 22, Issue Special Issue, Pages 65 - 81. 2022. (Scopus) ISSN 15828344 https://ideas.repec.org/a/cta/jcpxx/si226.html</p> <p>2. Braichevska, O., Sliusarenko, I., Krupenya, I., & Horobets, I. (2024). Evolution of the policy of the Republic of Finland regarding NATO membership (1994–2023). European Politics and Society, 1–17. (Scopus) ISSN23745118 https://doi.org/10.1080/23745118.2024.2324893</p> <p>3. Горобець І., Мартинов А. Культурний спадок європейської цивілізації як предмет науково аналізу// Сіверянський літопис. № 5- 2021. – С 183-191. (Copernicus) https://sl-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/211</p> <p>4. Горобець І., Мартинов А. Європейський скептицизм і популізм за умов трансформації процесу європейської інтеграції // Консенсус.-2023.- № 2. – С. 157-171. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/69</p> <p>5. Горобець І.В., Мартинов А.Ю. Екологічна модернізація економік Європейського Союзу за умов політичних і фінансових обмежень. Консенсус. № 3. 2023. С.18 -27. https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/71/68</p> <p>1. Horobets Ihor, Martynov. Andrei Sociocultural interaction in the European Union: Development trends //Theoretical issues of Ukrainian culture and</p>
--	-----	--------------	-------------------------------	--	--	---

						<p>music art. Monograph edited by prof. Oleg Mikhailychenko. Beau Bassin / Germany: LAP LAMBERT Academic Publishing. 2022. p. 181-192.</p> <p>2. Gorobetz I., Martynov A. Multiculturalism in the context of the global discourse of cultures // Musikpädagogik und Musikwissenschaft in der Ukraine: Monographie herausgegeben von Prof. Oleh Mykhailychenko / Beau Bassin, Deutschland / Germany: AV Akademikerverlag. 2022. p. 83-194.</p> <p>3. Gorobets I., Martynov A. Institutional-national memory in the education system // Ukrainian musicology and peculiarities of teaching musical art: edited monograph Prof. Poluboyaryna I.I. Compiled by Prof. Mykhailychenko O.V. Beau Bassin, Deutschland / Germany: Scholarspress 2022. P. 136 -153.</p> <p>4. Горобець І. В. Німецький Бундесвер за умов перманентного реформування // Україна і світ в умовах воєнних викликів: колективна монографія./за заг. ред. к.і.н., доц. Подрез Ю.В. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. – С.4.-16.</p>	
104046	Моцак Світлана Іванівна	Завідувач кафедри, доцент, к. пед. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка, рік закінчення: 1999, спеціальність: 010103 Історія, психологія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2005, спеціальність: 000005 Педагогіка вищої школи, Диплом кандидата наук</p>	18	Історія середніх віків і раннього нового часу	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 7, 9, 10, 12, 14, 19</p> <p>Публікації:</p> <p>1. Pylypaka, S., Hropost, V., Nesvidomin, V., Volina, T., Kalenyk, M., Volokha, M., Zalevska, O., Shuliak, I., Dieniezhnikov, S., Motsak, S. (2024). Designing a helical knife for a shredding drum using a sweep surface. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 4 (1 (130), 37–44. https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.308195 Scopus</p> <p>2. Hrebeniuk L., Motsak S., Ruzhytskyi V., Kalabska V., & Tepla O. (2022). Students' preparation for</p>

ДК 002123,
виданий
22.12.2011,
Атестат
доцента 12ДЦ
042426,
виданий
28.04.2015

international cooperation in distance learning with role-playing, Education and Upbringing of Youth in New Realities: Perspectives and Challenges, Youth Voice Journal Vol. IV pp. 17-30. ISBN (ONLINE): 978-1-911634-60. London, 2022
URL:<https://www.rj4allpublications.com/product/students-preparation/>- Scopus
3. Mykhtunenko, V., & Motsak, S. (2021). States of the 'Weimar Triangle' in Modern International Relations System. Eminak: Scientific Quarterly Journal, 4(32), 202-210.
[https://doi.org/10.33782/eminak2020.4\(32\).480](https://doi.org/10.33782/eminak2020.4(32).480) (0,7 д.а., фахове видання, Scopus, Web of Science)
4. Моцак С., Турков В., Впровадження політики суцільної колективізації у болгарських селянських господарствах України (1927-1935 рр.), Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія Історичні науки, Том 31(70) №2, с.18-26, 2020 (Copernicus)
URL:http://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/2_2020.pdf
5. Моцак С.І. Маринченко Г.М., Формування критичного мислення студентів під час дистанційного навчання. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки» № 4 (Травень, 2021): за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences», що проводилася 7 травня 2021 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). с.463-467. (Copernicus)

URL:<https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/article/view/12312>

6.Маринченко Г., Моцак С. Особливості використання методів та прийомів технології критичного мислення при підготовці майбутніх вчителів історії в умовах дистанційного та змішаного навчання с.6-11 pedagogical sciences / «Colloquium-journal» №13(136), 2022 URL: <https://colloquium-journal.org/wp-content/uploads/2022/05/Colloquium-journal-2022-136-1.pdf> (Copernicus)

7. Маринченко Г., Моцак С. Формування комунікативної компетентності майбутніх вчителів історії в умовах дистанційної освіти: інноваційні технології та методи .Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Випуск 81, 2022 URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/81-2022> С.58-64 (Index Copernicus International (Республіка Польща).

8.Моцак С., «Інтеграція медіаосвіти в шкільний підручник з історії як фактор формування медіаграмотності учнів», Проблеми сучасного підручника, Київ: Педагогічна думка, 2020. Вип. 24, с. 163-175. (Copernicus) URL: <https://ipvid.org.ua/index.php/psp/article/view/84/83>

9. Коляда І.А., Камбалова Я.М., Моцак С.І. Історичний онлайн-квест як інноваційна технологія позанавчальної діяльності зі здобувачами освіти покоління зумерів. Педагогічна освіта: теорія і практика. Випуск 36 (1-2024) (Категорія «Б») с. 128-144. <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2024-36> (Index Copernicus; CEJSH; Google Scholar;

						<p>CrossRef).</p> <p>1.Кучук А.М., Іваній О.М., Моцак С.І., Подрез Ю.В. Основи євроінтеграції: підручник. Суми: СумДПУ, 2024. 193 с. (32-60 с.)</p> <p>2. Снегірьов І. Моцак С. Філософсько-методологічне осмислення розвитку штучного інтелекту: самоорганізація та детермінація. Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин : колективна монографія / наук. ред. Р. Басенко ; Полтав. ін-т екон. і права Університету «Україна». Полтава : Університет «Україна», 2022. С. 448-463. URL: https://pl.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/Правові-та-економічні-Монографія.pdf</p> <p>3.Motsak S.I. Management of practical training of students of a pedagogical university (by the example of students-historians) Management of higher and secondary education: monografia / Edición general del prof. Mikhailychenko O.V. Scholars' Press, 2020. 114-150 p. Англія. Розділ в монографії</p>	
198226	Жуков Олександр Володимирович	Доцент, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2005, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Практична психологія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2006, спеціальність:</p>	13	Історія античності	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12, 14</p> <p>Публікації: 1.N. Samoilenko, N. Kaliuzhna, N. Onyshchenko, M. Orachko, S. Pustovalov, O. Zhukov. Technology of design of the pedagogical process, wich is the result of the constructive efficiency of the teacher. Laplage em Revista (International), vol. 7. n. Extra C, 2021, p. 622 – 627. (Web of Science) http://laplageemrevista.editorialaar.com/index.php/lpg1/article/view/1053/963</p> <p>2.Михтуненко В.В., Жуков О.В. «Китайське економічне диво»: досвід соціально-економічного</p>

				<p>000005 Педагогіка вищої школи, Диплом кандидата наук ДК 006098, виданий 17.05.2012, Атестат доцента АД 013258, виданий 20.06.2023</p>			<p>реформування Китаю (II пол. XX – початок XXI ст.). Китаєзнавчі дослідження. Київ, 2021. № 1. С. 111-123. https://chinese-studies.com.ua/index.php/journal/article/view/46 3. Подрез Ю.В. Жуков О.В. Сучасний стан та перспективи врегулювання проблем біженців та інших категорій мігрантів у Європі. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 46, том I, 2021. С. 33 – 39. http://aphn-journal.in.ua/archive/46_2021/part_1/5.pdf 4. Подрез Ю.В., Жуков О.В. Стратегічне партнерство між КНР, ЄС і США у сфері енергетики й міжнародної охорони довкілля (2000 – 2016 рр.). Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : Історичні науки. 2022. Том 33(72). № 1. С. 157 – 161. http://hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1_2022/23.pdf 5. Подрез Ю.В. Жуков О.В. Умови видозміни зовнішньополітичної доктрини «Великих держав» на Далекому Сході у 1895 – 1896 рр. Старожитності Лукомор'я. 2021. № 6. С. 24 – 35. http://www.lukomor.mosk.mksat.net/index.php/lukomor/article/view/126 1. Жуков О.В. Історія стародавнього світу. / навчально- методичний посібник. Частина I. Стародавній Схід. Суми: ФОП Цьома С. П., 2020. 173 с. 2. Жуков О.В. Історія стародавнього світу. / навчально- методичний посібник. Частина II. Стародавня Греція та Рим. Суми: ФОП Цьома С. П., 2020. 248 с.</p>
198226	Жуков Олександр Володимирович	Доцент, к. істор. н., Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2005,	13	Історія Стародавнього Сходу	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12, 14 Публікації: 1. N. Samoilenko, N. Kaliuzhna, N. Onyshchenko, M. Orachko, S. Pustovalov, O. Zhukov. Technology

спеціальність:
010103
Педагогіка і
методика
середньої
освіти. Історія.
Практична
психологія,
Диплом
магістра,
Сумський
державний
педагогічний
університет ім.
А.С.
Макаренка, рік
закінчення:
2006,
спеціальність:
000005
Педагогіка
вищої школи,
Диплом
кандидата наук
ДК 006098,
виданий
17.05.2012,
Атестат
доцента АД
013258,
виданий
20.06.2023

of design of the pedagogical process, which is the result of the constructive efficiency of the teacher. Laplage em Revista (International), vol. 7. n. Extra C, 2021, p. 622 – 627. (Web of Science) <http://laplageemrevista.editorialaar.com/index.php/lpg1/article/view/1053/963>

2. Михтуненко В.В., Жуков О.В.
«Китайське економічне диво»: досвід соціально-економічного реформування Китаю (II пол. XX – початок XXI ст.). Китаєзнавчі дослідження. Київ, 2021. № 1. С. 111-123. <https://chinese.studies.com.ua/index.php/journal/article/view/46>

3. Подрез Ю.В. Жуков О.В. Сучасний стан та перспективи врегулювання проблем біженців та інших категорій мігрантів у Європі. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 46, том I, 2021. С. 33 – 39. http://aphn-journal.in.ua/archive/46_2021/part_1/5.pdf

4. Подрез Ю.В., Жуков О.В. Стратегічне партнерство між КНР, ЄС і США у сфері енергетики й міжнародної охорони довкілля (2000 – 2016 рр.). Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : Історичні науки. 2022. Том 33(72). № 1. С. 157 – 161. http://hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1_2022/23.pdf

5. Подрез Ю.В. Жуков О.В. Умови видозміни зовнішньополітичної доктрини «Великих держав» на Далекому Сході у 1895 – 1896 рр. Старожитності Лукомор'я. 2021. № 6. С. 24 – 35. <http://www.lukomor.mosk.mksat.net/index.php/lukomor/article/view/126>

1. Жуков О.В. Історія стародавнього світу. / навчально-методичний посібник. Частина I. Стародавній Схід. Суми: ФОП Цьома С. П., 2020. 173 с.

2. Жуков О.В. Історія стародавнього світу. /

						навчально-методичний посібник. Частина II. Стародавня Греція та Рим. Суми: ФОП Цьома С. П., 2020. 248 с.
439888	Ступак Дмитро Вікторович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський державний університет культури і мистецтв, рік закінчення: 1998, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045299, виданий 12.12.2017	1	Експериментальна археологія Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 10, 12, 15, 19 Публікації: 1. Чабай, В.П., Ступак, Д.В., Весельський, А.П., Дудник, Д.В. 2020. Культурно-хронологічна варіабельність епіграфету Середнього Подніпров'я. Археологія, 2, с. 5-31. (3,1 д.а.). 2. Maier, A., Stupak, D., Vasyliiev, P., Khoptynets, I., Tkach, V. 2020. On the technological and typological integrity of assemblages from north-western Ukraine between 35 and kyr cal BP. Археологія, 3, с. 8-23. (2,2 д.а.). 3. Demay, L., Vasyliiev, P.M., Koulakovska, L.V., Stupak, D.V., Shydlovskyi, P.S., Belyaeva, V.I. 2020. Palaeolithic human societies during the Upper Pleniglacial through their relations with other animals in Ukrainian archaeological sites. Археологія і давня історія України. 37 (4), с. 82-93. (1,3 д.а.). 4. Чабай, В.П., Ступак, Д.В., Весельський, А.П., Дудник, Д.В. 2020. Стоянка Бармаки в контексті варіабельності епіграфету Середнього Подніпров'я. Археологія і давня історія України. 37 (4), с. 107-125. (1,7 д.а.). 5. Demay, L., Stupak, D.V. 2021. New complex investigations of Novhorod-Siverskyi Upper Palaeolithic site. Археологія, 4, с. 5-34. (3,8 д.а.). 6. Demay, L., Julien, M.A., Anghelinu, M., Shydlovskyi, P.S., Koulakovska, L.V., Péan, S., Stupak, D.V., Vasyliiev, P.M., Obáda, T., Wojtal, P., Belyaeva, V.I. 2021 Study of human behaviors during the late pleniglacial in the East European Plain through their relation to the animal world. Quaternary

						International, 581-582, p. 258-289. (4,3 д.а.). 7. Ступак, Д.В. Ступак, А.В. Орнаментовані знаряддя з органічних матеріалів мезоліту-неоліту басейну Десни. Consensus, 2, с. 19-31.	
410001	Сокирська Владилена Володимирівна	Професор, д. істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Кіровоградський державний педагогічний інститут імені В.К.Винниченка, рік закінчення: 1993, спеціальність: Психологія. Практична психологія в галузі народної освіти, Диплом спеціаліста, Кіровоградський державний педагогічний інститут імені О.С. Пушкіна, рік закінчення: 1990, спеціальність: Історія і іноземна мова, Диплом доктора наук ДД 007747, виданий 23.10.2018, Диплом кандидата наук ДК 051404, виданий 28.04.2009, Аттестат доцента 12ДЦ 027284, виданий 20.01.2011, Аттестат професора АП 002973, виданий 29.06.2021</p>	17	Модерна історія країн Європи та Америки	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 6, 7, 8, 19 Публікації: 1.Sokyrskaya V., Krupenya I., Didenko K. Relations between the RSFSR and the Ukrainian SSR in the 1920s: diplomatic and administrative-institutional aspects. Przegląd Nauk Historycznych. 2021. №2. S. 79–101. (Scopus) URL: https://czasopisma.uni.lodz.pl/pnh/article/view/12124 2.Sokyrskaya V., Podryez Yu. Issues of Archaeological Cultures Study in the Territory of Uman Region (on materials by H. Yu. Khraban). ЕМІНАК. 2023. №2 (42). С. 255–271. (Scopus) URL: https://www.eminak.net.ua/index.php/eminak/article/view/652/472 3.Sokyrskaya V., Krupenya I. Resettlement Policy of the Soviet Government in the UkrSSR in the 1920s. Емінак. 2023. №3 (423). С. 168–187. (Scopus) URL: https://www.eminak.net.ua/index.php/eminak/article/view/664/484 4.Сокирська В. Економічне районування УСРР 1920 х рр. як засіб уніфікації «народногосподарського» простору. Український історичний журнал. 2020. №2 (551). С. 107–120. (Web of Science) URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EJRN&P21DBN=EJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=IDP=&S21STR=UIJ_2020_2_10 5.Сокирська В.</p>

Відносини між РСФРР і УСРР (1919–1929 рр.): від суверенітету до унітаризму. Літопис Волині. 2020. №22. С. 67–71.
URL:
<http://www.litopys.volya.ua/index.php/litopys/article/view/175/128>

6. Сокирська В.
«Валюта для п'ятирічки»: шипчандлерство у системі Всесоюзного об'єднання «Торгзін» першої половини 1930-х рр. Старожитності Лукомор'я. 2021. №1(4). С. 84–97.
URL:
<http://www.lukomor.mosk.mksat.net/index.php/lukomor/article/view/50/45>

7. Сокирська В.
Формування відносин між РСФРР і УСРР на початку 1920-х рр.: шлях до унітаризму. Консенсус. 2022. №3. С. 47–60.
URL:
<https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/27/24>

8. Сокирська В.
«Британський консенсус»: шляхи та методи трансформації Британської імперії. Консенсус. 2022. №4. С. 49–64.
URL:
<https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/36/32>

9. Сокирська В., Вовк А.
Монастирі міста Києва XIX – початку XX ст. у церковній і світській історіографії дорадянського періоду. Консенсус. 2023. №4. С. 151–163.
URL:
<https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/85/84>

10. Сокирська В., Крупеня І.
Політика радянської влади у питанні боротьби з дитячою безпритульністю в 1920 – середині 1930-х рр.: організаційно-правові засади. Консенсус. 2024. №1. С. 115–126.
URL:
<https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/96/96>

11. Sokyrska V.V.
Transformation Processes in the British Empire the Second half of the 19th – the first half of the 20th

						<p>Century. Development trends in social science in the era of digitalization : Scientific monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2023. Pp. 302–335.</p> <p>12. Сокирська В.В., Петриченко Я.В. Висвітлення операції коаліційних сил в Іраку 2003–2011 рр. на сторінках міжнародних мас-медіа. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. 2024. Т. 35 (74). №1. С. 157–164. URL: https://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/1_2024/24.pdf</p> <p>13. Сокирська, В., Петриченко, Я. (2024). Стабілізаційні заходи та миротворчі місії в Іраку під час операції міжнародних коаліційних сил (2003-2011 рр.). Консенсус. 2024. №2. С. 194-204. URL: https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/114/114</p>	
439935	Осадчий Євген Миколайович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1997, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 001971, виданий 22.12.2011</p>	1	Охорона археологічних пам'яток	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12, 15, 19 Публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> Degtyarev S, Osadchij E. Delimitation of the Border between the Polish-Lithuanian Commonwealth and the Muscovy in the Interfluve of the Sula and the Sejm in the first half of the 17th century // Bylye Gody. 2022. № 17(4). P. 1513 – 1522. Degtyarev S, Osadchij E., Gut J. Border Battle: Fighting on the Ukrainian-Moscow Border in 1660-1661 // Bylye Gody. 2022. № 17(1). P. 25 – 36. Degtyarev S, Osadchij E., Zabikh S. Regional Land Road System of Putivl Uyezd in the 17th century // Bylye Gody. 2022. № 17(2). P. 557 – 570. Degtyarev S., Osadchij E. Defense of Putivl in the Spring of 1613 // Bylye Gody. 2022. № 18(1). P. 14 – 25. Degtyarev S.,

						<p>Osadchij E, Honcharenko A. Monastic Land Tenure in the Middle Seym in the 17th century // Bylye Gody. 2023. 18(2). P. 515 – 524</p> <p>6. Осадчий Є.М. Городища Південної Сіверщини у легендах і народній пам'яті. Консенсус. № 2. Суми: СумДПУ, 2024. С. 137 – 150.</p> <p>7. Осадчий Є.М. Дегтярьов С.І. Слобода Держикрай і переправа на річці Перевод у 17 – 18 століттях. Eminak. 2024. N. 2 (46) (April-June). С. 29 – 43.</p> <p>8. Degtyarev S., Osadchyi E. The Liubech Town Plan in 1651 by Abraham van Westerveld. Bylye Gody, 2024. Vol. 19(1). p. 40 – 47.</p> <p>1. Дегтярьов С.І., Осадчий Є.М. Копія «Строенной книги» острогу Кам'яного 1651 р. Київ-Суми: ЦП і УТОПК, 2020. 119 с.</p> <p>2. Осадчий Є.М., Коротя О.В. Козацькі містечка Північного Сходу Лівобережної України. Харків: Експрес-книга, 2020. 428 с.</p> <p>3. Моргунов Ю.Ю., Приймак В.В., Осадчий Є.М., Коротя О.В. Городища роменсько-давньоруського часу Сумської області. Харків: Експрес-книга, 2022. 265 с.</p> <p>4. Осадчий Є.М. Літописні міста Південної Сіверщини. Харків: Експрес-книга, 2023. 260 с.</p> <p>5. Осадчий Є.М. Шляхи Путивльського повіту XVI – XVII століть. Харків: Експрес-книга, 2024. 344 с.</p> <p>6. Осадчий. Є.М. Коротя О.В. Пам'ятки селітроваріння Південної Сіверщини XVII ст. Запоріжжя. РВВ книгарня, 2024. 242. с.</p>	
95347	Снегірьов Ігор Олександрович	Доцент, к. філос.н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність:	18	Філософія	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12, 14</p> <p>Публікації: . Ihor A. Sniehyrov, Inna A. Plakhtiienko, Yurii V. Smiiianov. The main leitmotifs of chinese medicine in the context of the</p>

				<p>010103 Історія і правознавство, Диплом кандидата наук ДК 029013, виданий 11.05.2005, Атестація доцента 12/ДЦ 020422, виданий 30.10.2008</p>			<p>development of modern science // Wiadomości Lekarskie is abstracted and indexed in: Pubmed/medline, Scopus, Embase, Index Copernicus, Polish ministry of science and higher education, Polish medical bibliography. - Vol. LXXIII, ISSUE 5, MAY 2021. - P. 1000-1004. (Scopus)</p> <p>2. Рідей Н., Цимбал С., Снегірьов І., Фендьо О., Ходунова В. Актуальні проблеми у сфері цивільного захисту: дотримання стратегій інноваційного розвитку економіки України // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – Том 4 (45), (2022). – С. 416-424. (Web of Science, Copernicus Польща)</p> <p>3. Ridei, Nataliia; Tytova, Nataliia; Snegirew, Igor; Tsymbal, Svitlana; Khodunova, Victoriia. Socio-cultural forms of sustainable harmonization of civilizational perspectives in political discourse: implementation in public administration and management in Ukraine// SYNESIS. Volume 15. OCT-DEC 2023. P. 360-373</p> <p>4. Снегірьов І. О. Концепції соціального розвитку в контексті теорії самоорганізації. Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія Філософія. Випуск 817. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. С. 135-145.</p> <p>5. Снегірьов І. О. Теоретико-методологічні патерни нелінійного розуміння соціальних систем та історичного процесу. Консенсус (2). 2022. С. 91-109.</p> <p>6. Снегірьов І. О. Осмислення соціального розвитку через призму еволюційно-синергетичної концепції. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2023. № 5-6 (129-130). С 53-66.</p>
439875	Кудінов	Професор,	Навчально-	Диплом	17	Давня історія	Досягнення у

	Дмитро Валерійович	Основне місце роботи	науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія та практична психологія, Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2003, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (французька), Диплом доктора наук ДД 005154, виданий 25.02.2016, Диплом кандидата наук ДК 056271, виданий 16.12.2009, Аттестат доцента 12/ДЦ 042433, виданий 28.04.2015, Аттестат професора АП 003516, виданий 30.11.2021</p>	України	<p>професійній діяльності: п. 1, 3, 7, 8, 12, 15, 19 Публікації: 1. Kudinov D. V., Lebid A. E., Teres N. V., Shevchenko N. A. Social Status of a Teacher in Ancient Rome / D. V. Kudinov, A. E. Lebid, T. V. Natalia, N. A. Shevchenko // European Journal of Contemporary Education. – 2021. – № 10(1). – P. 231–245. (Scopus) 2. Кудінов Д., Пархоменко В. Класифікація форм і методів соціальної та політичної боротьби українського селянства на початку ХХ ст. / Д. Кудінов, В. Пархоменко // Український історичний журнал. – 2021. – № 1. – С. 122–135. (Web of Science) 3. Lebid A., Kudinov D. Social Significance, Designing and Laying Highways in the Russian Empire in the 1870s (on the Example of the Construction of the Sumy Railway) / A. Lebid, D. Kudinov // Bulye Gody. – 2022. – № 17(2). – P. 758–776. (Scopus) 4. Кудінов Д. В. Нарис історії автомобільного руху початку ХХ ст. в м. Суми / Д. В. Кудінов // Сумський історико-архівний журнал. – 2022. – № XXXVIII. – С. 34–47. 5. Михайліченко М. А., Кудінов Д. В. Проблеми обліку та збереження пам'яток культурної спадщини (на прикладі Міського кладовища м. Суми) / М. А. Михайліченко, Д. В. Кудінов // Сумська старовина: науковий журнал. – 2022. – № LX. – С. 78–84. 1. Development trends in social science in the era of digitalization: Scientific monograph. – Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2023. – 350 p.: Розділ Поняття, класифікація й проблема достовірності спогадів (на прикладі висвітлення селянського руху в підросійській Україні на початку ХХ ст.), С. 156–192.</p>
--	--------------------	----------------------	--	---	---------	--

439875	Кудінов Дмитро Валерійович	Професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія та практична психологія, Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2003, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (французька), Диплом доктора наук ДД 005154, виданий 25.02.2016, Диплом кандидата наук ДК 056271, виданий 16.12.2009, Атестат доцента 12ДЦ 042433, виданий 28.04.2015, Атестат професора АП 003516, виданий 30.11.2021</p>	17	Модерна історія України	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 7, 8, 12, 15, 19 Публікації: 1. Kudinov D. V., Lebid A. E., Teres N. V., Shevchenko N. A. Social Status of a Teacher in Ancient Rome / D. V. Kudinov, A. E. Lebid, T. V. Natalia, N. A. Shevchenko // European Journal of Contemporary Education. – 2021. – № 10(1). – P. 231–245. (Scopus) 2. Кудінов Д., Пархоменко В. Класифікація форм і методів соціальної та політичної боротьби українського селянства на початку ХХ ст. / Д. Кудінов, В. Пархоменко // Український історичний журнал. – 2021. – № 1. – С. 122–135. (Web of Science) 3. Lebid A., Kudinov D. Social Significance, Designing and Laying Highways in the Russian Empire in the 1870s (on the Example of the Sumy Railway) / A. Lebid, D. Kudinov // Bylye Gody. – 2022. – № 17(2). – P. 758–776. (Scopus) 4. Кудінов Д. В. Нарис історії автомобільного руху початку ХХ ст. в м. Суми / Д. В. Кудінов // Сумський історико-архівний журнал. – 2022. – № XXXVIII. – С. 34–47. 5. Михайліченко М. А., Кудінов Д. В. Проблеми обліку та збереження пам'яток культурної спадщини (на прикладі Міського кладовища м. Суми) / М. А. Михайліченко, Д. В. Кудінов // Сумська старовина: науковий журнал. – 2022. – № LX. – С. 78–84. 1. Development trends in social science in the era of digitalization: Scientific monograph. – Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2023. – 350 p.: Розділ Поняття, класифікація й проблема достовірності спогадів (на прикладі висвітлення селянського руху в підросійській Україні на початку ХХ ст.), С. 156–192.</p>
--------	----------------------------	--------------------------------	--	---	----	-------------------------	---

7441	Подрез Юлія Вікторівна	Доцент, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2007, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Історія, Диплом кандидата наук ДК 016070, виданий 10.10.2013, Аттестат доцента 12ДЦ 045360, виданий 15.12.2015	15	Середньовічна та ранньомодерна історія України	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 8, 12, 14, 19 Публікації: 1.Оліцький В., Подрез Ю. Постать православного архієрея на сторінках «журналу московської патріархії» у період пізнього сталінізму // Східноєвропейський історичний вісник. 2022. № 24.С. 150-162 http://eehb.dspu.edu.ua/article/view/264742 (Web of Science, Index Copernicus) 2.Оліцький В., Подрез Ю. Верифікація особи Й.Сталіна руською православною церквою у 1943-1953 рр. // Zaporizhzhia historical review. 2022. Вип 6 (58). С. 220-228 3.Подрез Ю.В., Жуков О.В. Сучасний стан та перспективи врегулювання проблем біженців та інших категорій мігрантів у Європі //Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип.46. С.33 – 39. http://www.aphn-journal.in.ua/46-2021 4.Подрез Ю.В., Жуков О.В. Умови видозміни зовнішньополітичної доктрини «великих держав» на Далекому Сході у 1895 – 1896 рр. //Старожитності Лукомор'я. 2021. № 6 (9). С.24-35. http://www.lukomor.mosk.mksat.net/index.php/lukomor/issue/current 5.Подрез Ю.В., Жуков О.В. Стратегічне партнерство між КНР, ЄС і США у сфері енергетики й міжнародної охорони довкілля (2000 – 2016 рр.) // Вчені записки ТНУ імені В.І.Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 33 (72). № 1, 2022. С.157-162. https://www.hist.vernadskyjournals.in.ua/33-72-1
293547	Оліцький Вячеслав Олександрович	Завідувач кафедри, доцент, к.істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом бакалавра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2012,	4	Новітня історія України	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 8, 12, 14, 15, 19 Публікації: 1. Оліцький В. Висвітлення розвитку початкової освіти у 1941–1943 рр. місцевою пресою (на

				<p>спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2013, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, рік закінчення: 2023, спеціальність: 041 Богослов'я, Диплом кандидата наук ДК 045893, виданий 01.02.2018, Атестат доцента АД 015730, виданий 26.06.2024</p>			<p>прикладі газети «Відродження» м. Ромни). Сумська старовина. 2020. № LVІ. С. 58–65. 2. Оліцький В. Репресії проти римо- католицького духовенства в Україні (кінець 1920-х – 1930- ті роки). Часопис Української історії. 2021. № 44. С. 68–75. 3. Оліцький В. Висвітлення розвитку початкової освіти у 1941–1943 рр. місцевою пресою Зони військового командування. Сумський історико- архівний журнал. 2021. № XXXVI. С. 15– 26. 4. Оліцький В. Навчання та побут студентів Київської духовної семінарії (1947–1960 рр.). Емінак. 2022. № 2 (38). С. 147–159. (Scopus) 5. Olitskyi V., Podriez Yu. A figure of the Orthodox bishop on the pages of «The Journal of the Moscow Patriarchy» during the period of late Stalinism. Skhidnoevropeiskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]. 2022. Issue 24. P. 150– 162. (Web of Science) 6. Оліцький В. РПЦ у релігійному житті Північно-Східної України у 1944–1953 роках. Старожитності Лукомор'я. 2022. № 4 (13). С. 106–115. 7. Оліцький В., Подрез Ю. Верифікація особи Й. Сталіна Руською православною церквою у 1943–1953 роках. Zaporizhzhia historical review. 2022. Вип. 6 (58). С. 220– 228. 8. Оліцький В. Оподаткування православного духовенства України в середині 1940-х – 1980-х роках. КОНСЕНСУС. 2024. № 1. С. 60–74. 9. Куц Я., Оліцький В. Йосип Рожновський: біографічне досьє. КОНСЕНСУС. 2024. № 2. С. 164–171. 1. Оліцький В.О. Калнишева слава не вмре, не загине: монографія. Харків: Видавець Олександр Савчук, 2020. 244 с.</p>
--	--	--	--	---	--	--	--

439888	Ступак Дмитро Вікторович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Київський державний університет культури і мистецтв, рік закінчення: 1998, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 045299, виданий 12.12.2017	1	Методика польових археологічних досліджень	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 10, 12, 15, 19</p> <p>Публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чабай, В.П., Ступак, Д.В., Весельський, А.П., Дудник, Д.В. 2020. Культурно-хронологічна варіабельність епігравету Середнього Подніпров'я. Археологія, 2, с. 5-31. (3,1 д.а.). 2. Maier, A., Stupak, D., Vasyliiev, P., Khoptynets, I., Tkach, V. 2020. On the technological and typological integrity of assemblages from north-western Ukraine between 35 and kyr cal BP. Археологія, 3, с. 8-23. (2,2 д.а.). 3. Demay, L., Vasyliiev, P.M., Koulakovska, L.V., Stupak, D.V., Shydlovskiyi, P.S., Belyaeva, V.I. 2020. Palaeolithic human societies during the Upper Pleniglacial throught their relations with other animals in Ukrainian archaeological sites. Археологія і давня історія України. 37 (4), с. 82-93. (1,3 д.а.). 4. Чабай, В.П., Ступак, Д.В., Весельський, А.П., Дудник, Д.В. 2020. Стоянка Бармаки в контексті варіабельності епігравету Середнього Подніпров'я. Археологія і давня історія України. 37 (4), с. 107-125. (1,7 д.а.). 5. Demay, L., Stupak, D.V. 2021. New complex investigations of Novhorod-Siverskyi Upper Palaeolithic site. Археологія, 4, с. 5-34. (3,8 д.а.). 6. Demay, L., Julien, M.A., Anghelinu, M., Shydlovskiyi, P.S., Koulakovska, L.V., Péan, S., Stupak, D.V., Vasyliiev, P.M., Obáda, T., Wojtal, P., Belyaeva, V.I. 2021 Study of human behaviors during the late pleniglacial in the East European Plain through their relation to the animal world. Quaternary International, 581-582, p. 258-289. (4,3 д.а.). 7. Ступак, Д.В. Ступак, А.В. Орнаментовані знаряддя з органічних матеріалів мезоліту-неоліту басейну
--------	--------------------------	-------------------------------	--	---	---	--	--

						Десни. Consensus, 2, с. 19-31.
38097	Петренко Сергій Іванович	Доцент, к. пед. н., Основне місце роботи	Фізико-математичний факультет	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1988, спеціальність: Математика і фізика, Диплом кандидата наук ДК 049396, виданий 23.10.2018, Атестат доцента АД 004968, виданий 02.07.2020	12	Інформаційно-комунікаційні технології
						Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 10, 14 Публікації: 1. Петренко С.І., Дегтярьова Н.В., Створення віджетів мовою програмування Python : методичні рекомендації. / С.І.Петренко, Н.В. Дегтярьова - Суми: ФОП Цьома, 2023. 32 с. 1. Петренко С., Дегтярьова Н., Мова програмування Python: Основи програмування. Навчальний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика) / С. Петренко, Н. Дегтярьова. – Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2023. – 101 с. 2. Ivan Bakhov, Yuliya Rudenko, Andriy Dudnik, Nelia Dehtiarova, Sergii Petrenko. (2021). Problems of Teaching Future Teachers of Humanities the Basics of Fuzzy Logic and Ways to Overcome Them. International Journal of Early Childhood Special Education (INT-JECSE), 13(2): 844-854. DOI: 10.9756/INT-JECSE/V13I2.211127 (Scopus) 3. Y. Rudenko, O. Naboka, S. Petrenko, M. Ostroha, M. Pronikova, O. Semenikhina. Using Web Quests in Professional Training Student-Managers. 2022 45th International Convention on Information, Communication and Electronic Technology, MIPRO 2022 – Proceedings, 2022. P. 770-775. DOI: 10.23919/MIPRO55190.2022.9803400 (Scopus) 4. Дегтярьова Н., Петренко С., Удовиченко О. Робота з графічними віджетами при вивченні мови програмування Python в закладах загальної середньої освіти. Освіта. Інноватика. Практика, 2023. Том

						<p>11, №4. С. 26-34. https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i4-004 (Index Copernicus)</p> <p>5. Дегтярєва Н.В., Петренко С.І., Удовиченко О.М., Макарова В.В., Вернидуб Г.О. Навчання програмуванню мовою Python учнів старших класів при роботі з графічними об'єктами. Наука і техніка сьогодні. Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка», 2023. № 3(17) 2023. С. 316-326. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-3(17)-316-326 (Index Copernicus)</p> <p>6. Петренко С. Формування здоров'язбережувальної компетентності при роботі за комп'ютером. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2024, № 3 (137) с. 96-104. DOI 10.24139/2312-5993/2024.03/096-104</p>	
440099	Тарабан Юрій Валентинович	Старший викладач, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені Антона Семеновича Макаренка, рік закінчення: 1992, спеціальність: Історія та педагогіка, Диплом доктора філософії ДР 000716, виданий 10.09.2020	3	Україна в сучасних міжнародних відносинах	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 3, 4, 5, 10, 12, 19 Публікації: Тарабан Ю.В., Сбруєва А.А. Євроінтеграційний потенціал теологічної освіти: досвід університетів Німеччини та України: [монографія] / за заг. ред. М. А. Бойченко. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 252 с.</p> <p>1. Історія Сумщини та Північно-Східної України: методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни / [уклад.: Ю.В.Тарабан]. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2024. 54 с.</p> <p>2. Науково-дослідна робота історика: методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни / [уклад.: Ю.В.Тарабан]. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2024. 43 с.</p> <p>3. Україна в сучасних</p>

міжнародних відносинах: методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни / [уклад.: Ю.В.Тарабан]. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2024. 38 с.

1. Тарабан Ю.В. (2023) Європейські традиції унормування теологічної освіти: до 425-ліття «Ratio Studiorum» XII Всеукраїнські драгоманівські читання молодих істориків «Україна в європейській та світовій історії: сучасний науковий і освітній дискурс» 17 березня 2023 року, Київ

2. Тарабан Ю.В. (2023) «Керівні принципи Толедо щодо викладання питань релігій та переконань у державних школах». Переклад з англійської.

<https://www.uega.org.ua/uk/node/246>

Презентація проєкту за участі науковців у галузі освіти, юриспруденції, посадовців

Міністерства культури та Міністерства освіти і науки України відбулася у Софії Київській (м. Київ)

3. Кудінов, Д., & Тарабан, Ю. (2023).

Короткий нарис історії Сумського духовного училища (1888 - 1919 РР.). Консенсус, 1, 43-63.

<https://doi.org/10.31110/consensus/2023-01/043-063>

4. Тарабан Ю. (2023).

Відновлення та діяльність закладу духовної освіти Сумщини у новітній період (1997-2015)

Консенсус, 2, 135-147 <https://doi.org/10.31110/consensus/2023-02/135-147>

5. Тарабан, Ю., & Кудінов, Д. (2023).

Нарис із історії Охтирського духовного училища (1819-1888 рр.).

Консенсус, (4), 7-25. <https://doi.org/10.31110/consensus/2023-04/007-025>

6. Тарабан Ю.В.

Документи релігійного нормативного характеру в

						історичних дослідженнях: методичні аспекти. V Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Археологія Північносхідної України: здобутки, сучасний стан та перспективи» 24 травня 2024 року, Суми 7. Тарабан Ю.В. Європейська концепція забезпечення права на свободу світогляду: «Керівні принципи Толедо». VII Міжнародній науково-практичній конференції «Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі». 31 травня 2024 року, Суми	
293547	Оліцький В`ячеслав Олександрович	Завідувач кафедри, доцент, к.істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом бакалавра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2012, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2013, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, рік закінчення: 2023, спеціальність: 041 Богослов'я, Диплом кандидата наук ДК 045893, виданий 01.02.2018, Атестат доцента АД 015730, виданий 26.06.2024	4	Історія релігії в Україні	Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 8, 12, 14, 15, 19 Публікації: 1. Оліцький В. Висвітлення розвитку початкової освіти у 1941–1943 рр. місцевою пресою (на прикладі газети «Відродження» м. Ромни). Сумська старовина. 2020. № LVI. С. 58–65. 2. Оліцький В. Репресії проти римокатолицького духовенства в Україні (кінець 1920-х – 1930-ті роки). Часопис Української історії. 2021. № 44. С. 68–75. 3. Оліцький В. Висвітлення розвитку початкової освіти у 1941–1943 рр. місцевою пресою Зони військового командування. Сумський історико-архівний журнал. 2021. № XXXVI. С. 15–26. 4. Оліцький В. Навчання та побут студентів Київської духовної семінарії (1947–1960 рр.). Емінак. 2022. № 2 (38). С. 147–159. (Scopus) 5. Olitskyi V., Podriez Yu. A figure of the Orthodox bishop on the pages of «The Journal of the Moscow Patriarchy» during the period of late Stalinism. Skhidnoievropeiskyi Istorychnyi Visnyk

						<p>[East European Historical Bulletin]. 2022. Issue 24. P. 150–162. (Web of Science)</p> <p>6. Оліцький В. РПЦ у релігійному житті Північно-Східної України у 1944–1953 роках. Старожитності Лукомор'я. 2022. № 4 (13). С. 106–115.</p> <p>7. Оліцький В., Подрез Ю. Верифікація особи Й. Сталіна Руською православною церквою у 1943–1953 роках. Zaporizhzhia historical review. 2022. Вип. 6 (58). С. 220–228.</p> <p>8. Оліцький В. Оподаткування православного духовенства України в середині 1940-х – 1980-х роках. КОНСЕНСУС. 2024. № 1. С. 60–74.</p> <p>9. Куц Я., Оліцький В. Йосип Рожновський: біографічне досьє. КОНСЕНСУС. 2024. № 2. С. 164–171.</p> <p>1. Оліцький В.О. Калнишева слава не вмере, не загине: монографія. Харків: Видавець Олександр Савчук, 2020. 244 с.</p>	
439935	Осадчий Євген Миколайович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1997, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 001971, виданий 22.12.2011</p>	1	Археологія Сумщини	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12, 15, 19</p> <p>Публікації:</p> <p>1. Degtyarev S, Osadchij E. Delimitation of the Border between the Polish-Lithuanian Commonwealth and the Muscovy in the Interfluvium of the Sula and the Sejms in the first half of the 17th century // Bylye Gody. 2022. № 17(4). P. 1513 – 1522.</p> <p>2. Degtyarev S, Osadchij E., Gut J. Border Battle: Fighting on the Ukrainian-Moscow Border in 1660-1661 // Bylye Gody. 2022. № 17(1). P. 25 – 36.</p> <p>3. Degtyarev S, Osadchij E., Zabikh S. Regional Land Road System of Putivl Uyezd in the 17th century // Bylye Gody. 2022. № 17(2). P. 557 – 570.</p> <p>4. Degtyarev S., Osadchij E. Defense of Putivl in the Spring of 1613 // Bylye Gody. 2022. № 18(1). P. 14 – 25.</p> <p>5. Degtyarev S., Osadchij E, Honcharenko A.</p>

						<p>Monastic Land Tenure in the Middle Seym in the 17th century // Bylye Gody. 2023. 18(2). P. 515 – 524</p> <p>6. Осадчий Є.М. Городища Південної Сіверщини у легендах і народній пам'яті. Консенсус. № 2. Суми: СумДПУ, 2024. С. 137 – 150.</p> <p>7. Осадчий Є.М. Дегтярьов С.І. Слобода Держикрай і переправа на річці Перевод у 17 – 18 століттях. Емінак. 2024. N. 2 (46) (April-June). С. 29 – 43.</p> <p>8. Degtyarev S., Osadchyi E. The Liubech Town Plan in 1651 by Abraham van Westerveld. Bylye Gody, 2024. Vol. 19(1). p. 40 – 47.</p> <p>1. Дегтярьов С.І., Осадчий Є.М. Копія «Строенной книги» острогу Кам'яного 1651 р. Київ-Суми: ЦП і УТОПІК, 2020. 119 с.</p> <p>2. Осадчий Є.М., Коротя О.В. Козацькі містечка Північного Сходу Лівобережної України. Харків: Експрес-книга, 2020. 428 с.</p> <p>3. Моргунов Ю.Ю., Приймак В.В., Осадчий Є.М., Коротя О.В. Городища роменсько-давньоруського часу Сумської області. Харків: Експрес-книга, 2022. 265 с.</p> <p>4. Осадчий Є.М. Літописні міста Південної Сіверщини. Харків: Експрес-книга, 2023. 260 с.</p> <p>5. Осадчий Є.М. Шляхи Путивльського повіту XVI – XVII століть. Харків: Експрес-книга, 2024. 344 с.</p> <p>6. Осадчий. Є.М. Коротя О.В. Пам'ятки селітроваріння Південної Сіверщини XVII ст. Запоріжжя. РВВ книгарня, 2024. 242. с.</p>	
154834	Рудь Ольга Миколаївна	Доцент, к. філол.н., Основне місце роботи	Факультет іноземної та слов'янської філології	Диплом спеціаліста, Сумський ДПШ ім.А.С.Макаренка, рік закінчення: 1990, спеціальність: українська мова і література, Диплом кандидата наук	34	Українська мова за професійним спрямуванням	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 8, 9, 12, 14, 15</p> <p>Публікації: Web of Science 1. Diadchenko, H. ., Tamozhska, I., Rud, O. ., Rudnytska, Z. ., Kulishenko, L. ., & Kumeiko, T. . (2023). Formation of Communicative</p>

ДК 018045,
виданий
12.03.2003,
Атестат
доцента ДЦ
010354,
виданий
17.02.2005

Competence of Foreign Students in Post-Industrial Society: Electronic Tutoring and Mentoring. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 14(1), 207-219. <https://doi.org/10.18662/brain/14.1/414> (Web of Science)

2. Veresh M., Demianenko N., Rud O., Bytsko N., Nastenko S. (2023) PHRASEOLOGICAL UNITS IN MODERN LINGUISTICS: SYSTEMATIZATION AND SEMANTIC ANALYSIS. Métodos e técnicas de pesquisas científicas. Conhecimento & Diversidade, Niterói, v. 15, n. 40 out./dez. BRAZIL, 2023. С. 428–448 https://revistas.unilasal.br/index.php/conhecimento_diversidade/issue/view/407 (Web of Science)

3. Nefedchenko, V., Ostapenko, E., Bokhonko, Y., Gurevych, R., Shanaieva-Tsymbal, L., & Rud, O. (2023). Features of Information and Communication Technologies in the Educational Process: Neuroscience in Education. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 14(4), 292-307. <https://doi.org/10.18662/brain/14.4/506> (Web of Science)

4. Tamozhska, I., Rud, O., Medynskyi, S., Polukhtovych, T., Kuzemko, N., & Rudenko-Kraievska, N. (2024). The Educational Paradigm as a Conceptual Model of Developing Competencies During Learning. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 16(2), С. 152-164. <https://doi.org/10.18662/rrem/16.2/851> (Web of Science)

Фахові статті
1. Рудь О.М.
Структурно-семантичні моделі складних прикметників з другим компонентом із семою «дія» (на матеріалі української

поезії ХХ століття).
Вчені записки
Таврійського
національного
університету імені В. І.
Вернадського. Серія:
Філологія. Соціальні
комунікації. Том 31
(70) №2. 2020. С. 44-
49 (категорія Б,
Sorernicus)
http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/part_1/10.pdf

2. Рудь О., Горбатенко І. Символіка орнітологічних назв у поезії Сергія Жадана. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Випуск 34. Том 4. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 143-148. (категорія Б, Sorernicus)
http://www.aphn-journal.in.ua/archive/34_2020/part_4/23.pdf

3. Рудь О.М. Складні прикметники як засіб вербалізації образу України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія : збірник наукових праць. Випуск 46 том 2. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 100–103. (категорія Б, Sorernicus)
http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v46/part_2/26.pdf

4. Рудь О. М., Горбатенко І. С. Застаріла лексика в поетичних текстах Сергія Жадана: функціонально-семантичний аспект. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація». Випуск 1. Херсон, 2021. С. 130–137 (категорія Б, Sorernicus)
<https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/610>

5. Рудь О. М.

Юкстапозитні іменники в поетичних текстах Ліни Костенко. Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Випуск 37. Том 3. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 124–128 (категорія Б, Copernicus) http://www.aphn-journal.in.ua/archive/37_2021/part_3/21.pdf

6. Рудь О. М. Складні слова в мовотворчості Ліни Костенко: структурно-семантичний аналіз. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: «Філологія. Журналістика», том 32 (71), №3. Частина 1. Київ, 2021. С. 61–66. (категорія Б, Copernicus) <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/48c1998a-7413-4de4-a0de-ba5252720697/content>

7. Рудь О. М., Горбатенко І. С. Функціонування тропейчних засобів у поетичних текстах Сергія Жадана. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 33 (72). № 5. Ч. 1. 2022. С. 70–75 (категорія «Б», Copernicus) http://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/5_2022/part_1/12.pdf

8. Рудь О., Скляр А. Епітети в поетичному мовленні Агатангела Кримського: структурно-семантичний і функціональний аспекти. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені

Івана Франка. Випуск 57. Т. 3. Дрогобич, 2022. С. 160–167. (категорія «Б», Copernicus)
http://www.aphn-journal.in.ua/archive/57_2022/part_3/25.pdf

9. Рудь О. М. Одоративна лексика у поезії шістдесятників. Нова філологія. Збірник наукових праць. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 91. С. 93–99 (категорія «Б», Index Copernicus, ERIH PLUS)
<http://novafilolohia.zp.ua/index.php/new-philology/article/view/883/830>

10. Дядченко Г. В., Рудь О. М. Словесно-образна парадигма ЧОЛОВІК в українській поезії кінця ХХ – початку ХХІ століття. Культура слова. Збірник наукових праць. Вип. 99. Київ : Інститут української мови НАН України, 2023. С. 179–192 https://ks.iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/sites/7/2024/07/ks_99.pdf

11. Рудь О., Грицай Є. Порівняння у поетичному мовленні Лесі Українки і Ліни Костенко: лексико-семантичний аспект. Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія. №4. 2023. С. 42–46 (категорія «Б», Index Copernicus)
<https://journals.spu.su.ua/index.php/philology/article/view/188/173>

12. Кумеда О. П., Рудь О. М. Стилiстичнi засоби українського перекладу бiблiйних текстiв. Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія. №6. 2024. С. 24–29 <https://journals.spu.su.ua/index.php/philology/article/view/373>

Монографія
1. Рудь О.М. Складні прикметники поетичної мови ХХ століття : монографія. Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2020. 248 с.
<https://typeset.io/pdf/skladni-prikmetniki-poetichnoyi-movi-khkh-stolittia-2oh6zezutp.pdf>

Навчальний посібник
1. Рудь О. М. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. Морфологія : Навчально-методичний посібник. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. 181 с.
<https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c456fe9b-d247-447d-901d-cb1038e8cd72/content>
Розділи у колективних монографіях
1. Рудь О. М. Політичні, соціально-економічні та культурологічні передумови розвитку педагогічної майстерності вчителя на Сумщині середини XVIII – початку XX століття. Сумщина в історико-літературному вимірі : монографія / За ред. Н. Кириленко. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 188–228.
<https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2db870c1-1bb3-4028-82df-c8136ea6dc52/content>
2. Rud' O. M. FORMATION OF RHETORICAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS IN THE PROCESS OF STUDYING LINGUISTIC DISCIPLINES. Theory and methods of educational activities in Ukraine: monograph edited by Prof. Oleh Mikhailychenko. Beau Bassin / Germany: LAP LAMBERT Academic Publishing. 2022. 233 p. P. 123-137 (англ. мовою)
3. Рудь О. М. Складні слова у поетичних текстах Ліни Костенко. Текст у дослідницьких парадигмах: теорія і практика: колективна монографія : за заг. ред. О. М. Семенов. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. – 248 с. С. 113-144
<https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/74f5e189-d114-47f5-8b3b-ab9977fd5a99/content>
4. Рудь О. М. Індивідуально-авторські складні прикметники в

поетичному мовленні XX століття. Trends in the development of philological education in the era of digitalization: European and national contexts : Scientific monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2023. 784 p. P. 58–73.
<http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/320/8712/18213-1>

Рудь О.М., Грицай Є. О. Порівняння як образотворчий засіб поетичного мовлення Лесі Українки та Ліни Костенко. Philology and philological education in the digital transformation era: European dimensions, national context, intercultural communication: Scientific monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2024. С. 398–422
<http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/484/13089/27353-1>

1. Рудь О.М. Прикметник у сучасній українській мові : методичні рекомендації до практичних занять. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 34 с.
2. Рудь О. М. Вступ до мовознавства : Методичні рекомендації / Рудь О. М. – Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. – 92 с.
3. Історія української лексикографії : Методичні рекомендації / Автор-укладач Рудь О. М. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. 101 с.
4. Орфографія сучасної української літературної мови : методичні рекомендації до практичних занять. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 75 с.
5. Графіка й орфографія сучасної української літературної мови : Методичні вказівки до практичних занять / Укладач Рудь О. М. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2022. 54 с.
<https://repository.sspu>

						<p>edu.ua/server/api/core/bitstreams/631cfba9-8365-4328-afd2-43fd982cf470/content</p> <p>6. Українська мова за професійним спрямуванням : Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності «Фізична культура» / Автор-розробник, упорядник Рудь О. М. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. 73 с. https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/054f8968-7f0d-4c38-9279-1857649a8693/content</p> <p>7. Лексикологія сучасної української літературної мови : Методичні вказівки до практичних занять / Укладач – Рудь О. М. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. 66 с. https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f5e5d227-4cfd-4742-8574-ca1355ca65a8/content</p> <p>8. Іспит на визначення рівня володіння державною мовою : Методичні рекомендації / Упорядник Рудь О. М. Суми, 2023. 84 с.</p>	
293547	Оліцький В`ячеслав Олександрович	Завідувач кафедри, доцент, к.істор. н., Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом бакалавра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2012, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 2013, спеціальність: 030301 Історія, Диплом магістра, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, рік закінчення: 2023, спеціальність: 041 Богослов'я,</p>	4	Генеалогія	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 4, 8, 12, 14, 15, 19</p> <p>Публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> Оліцький В. Висвітлення розвитку початкової освіти у 1941–1943 рр. місцевою пресою (на прикладі газети «Відродження» м. Ромни). Сумська старовина. 2020. № LVI. С. 58–65. Оліцький В. Репресії проти римо-католицького духовенства в Україні (кінець 1920-х – 1930-ті роки). Часопис Української історії. 2021. № 44. С. 68–75. Оліцький В. Висвітлення розвитку початкової освіти у 1941–1943 рр. місцевою пресою Зони військового командування. Сумський історико-архівний журнал. 2021. № XXXVI. С. 15–26. Оліцький В.

				<p>Диплом кандидата наук ДК 045893, виданий 01.02.2018, Атестат доцента АД 015730, виданий 26.06.2024</p>			<p>Навчання та побут студентів Київської духовної семінарії (1947–1960 pp.). Емінак. 2022. № 2 (38). С. 147–159. (Scopus)</p> <p>5. Olitskyi V., Podriez Yu. A figure of the Orthodox bishop on the pages of «The Journal of the Moscow Patriarchy» during the period of late Stalinism. Skhidnoievropeiskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]. 2022. Issue 24. P. 150–162. (Web of Science)</p> <p>6. Оліцький В. РПЦ у релігійному житті Північно-Східної України у 1944–1953 роках. Старожитності Лукомор'я. 2022. № 4 (13). С. 106–115.</p> <p>7. Оліцький В., Подрез Ю. Верифікація особи Й. Сталіна Руською православною церквою у 1943–1953 роках. Zaporizhzhia historical review. 2022. Вип. 6 (58). С. 220–228.</p> <p>8. Оліцький В. Оподаткування православного духовенства України в середині 1940-х – 1980-х роках. КОНСЕНСУС. 2024. № 1. С. 60–74.</p> <p>9. Куц Я., Оліцький В. Йосип Рожновський: біографічне досьє. КОНСЕНСУС. 2024. № 2. С. 164–171.</p> <p>1. Оліцький В.О. Калнишева слава не вмере, не загине: монографія. Харків: Видавець Олександр Савчук, 2020. 244 с.</p>
440099	Тарабан Юрій Валентинович	Старший викладач, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені Антона Семеновича Макаренка, рік закінчення: 1992, спеціальність: Історія та педагогіка, Диплом доктора філософії ДР 000716, виданий 10.09.2020</p>	3	Науково-дослідна робота історика	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 3, 4, 5, 10, 12, 19 Публікації: Тарабан Ю.В., Сбруєва А.А. Євроінтеграційний потенціал теологічної освіти: досвід університетів Німеччини та України: [монографія] / за заг. ред. М. А. Бойченко. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 252 с.</p> <p>1. Історія Сумщини та Північно-Східної України: методичні матеріали до вивчення навчальної дисципліни / [уклад.: Ю.В.Тарабан]. Суми :</p>

СумДПУ імені
А.С.Макаренка, 2024.
54 с.

2. Науково-дослідна
робота історика:
методичні матеріали
до вивчення
навчальної
дисципліни / [уклад.:
Ю.В.Тарабан]. Суми :
СумДПУ імені
А.С.Макаренка, 2024.
43 с.

3. Україна в сучасних
міжнародних
відносинах: методичні
матеріали до
вивчення навчальної
дисципліни / [уклад.:
Ю.В.Тарабан]. Суми :
СумДПУ імені
А.С.Макаренка, 2024.
38 с.

1. Тарабан Ю.В. (2023)
Європейські традиції
унормування
теологічної освіти: до
425-ліття «Ratio
Studiosum» XII
Всеукраїнські
драгоманівські
читання молодих
істориків «Україна в
європейській та
світовій історії:
сучасний науковий і
освітній дискурс» 17
березня 2023 року,
Київ

2. Тарабан Ю.В. (2023)
«Керівні принципи
Толедо щодо
викладання питань
релігій та переконань
у державних школах».
Переклад з
англійської.
<https://www.uega.org.ua/uk/node/246>
Презентація проєкту
за участі науковців у
галузі освіти,
юриспруденції,
посадовців
Міністерства культури
та Міністерства освіти
і науки України
відбулася у Софії
Київській (м. Київ)

3. Кудінов, Д., &
Тарабан, Ю. (2023).
Короткий нарис
історії Сумського
духовного училища
(1888 - 1919 РР.).
Консенсус, 1, 43-63.
<https://doi.org/10.31110/consensus/2023-01/043-063>

4. Тарабан Ю. (2023).
Відновлення та
діяльність закладу
духовної освіти
Сумщини у новітній
період (1997-2015)
Консенсус, 2, 135-147
<https://doi.org/10.31110/consensus/2023-02/135-147>

5. Тарабан, Ю., &

						<p>Кудінов, Д. (2023). Нарис із історії Охтирського духовного училища (1819-1888 рр.). Консенсус, (4), 7-25. https://doi.org/10.31110/consensus/2023-04/007-025</p> <p>6. Тарабан Ю.В. Документи релігійного нормативного характеру в історичних дослідженнях: методичні аспекти. V Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Археологія Північносхідної України: здобутки, сучасний стан та перспективи» 24 травня 2024 року, Суми</p> <p>7. Тарабан Ю.В. Європейська концепція забезпечення права на свободу світогляду: «Керівні принципи Толедо». VII Міжнародній науково-практичній конференції «Реалії та перспективи розбудови правової держави в Україні та світі». 31 травня 2024 року, Суми</p>	
439935	Осадчий Євген Миколайович	Старший викладач, Сумісництво	Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1997, спеціальність: , Диплом кандидата наук ДК 001971, виданий 22.12.2011	1	Археологія	<p>Досягнення у професійній діяльності: п. 1, 3, 12, 15, 19</p> <p>Публікації:</p> <ol style="list-style-type: none"> Degtyarev S, Osadchij E. Delimitation of the Border between the Polish-Lithuanian Commonwealth and the Muscovy in the Interfluvium of the Sula and the Sejms in the first half of the 17th century // Bylye Gody. 2022. № 17(4). P. 1513 – 1522. Degtyarev S, Osadchij E., Gut J. Border Battle: Fighting on the Ukrainian-Moscow Border in 1660-1661 // Bylye Gody. 2022. № 17(1). P. 25 – 36. Degtyarev S, Osadchij E., Zabikh S. Regional Land Road System of Putivl Uyezd in the 17th century // Bylye Gody. 2022. № 17(2). P. 557 – 570. Degtyarev S., Osadchij E. Defense of Putivl in the Spring of 1613 // Bylye Gody. 2022. № 18(1). P. 14 –

						<p>25. 5. Degtyarev S., Osadchij E, Honcharenko A. Monastic Land Tenure in the Middle Seym in the 17th century // Bylye Gody. 2023. 18(2). P. 515 – 524 6. Осадчий Є.М. Городища Південної Сіверщини у легендах і народній пам'яті. Консенсус. № 2. Суми: СумДПУ, 2024. С. 137 – 150. 7. Осадчий Є.М. Дегтярьов С.І. Слобода Держикрай і переправа на річці Перевод у 17 – 18 століттях. Eminak. 2024. N. 2 (46) (April- June). С. 29 – 43. 8. Degtyarev S., Osadchyi E. The Liubech Town Plan in 1651 by Abraham van Westerveld. Bylye Gody, 2024. Vol. 19(1). p. 40 – 47. 1. Дегтярьов С.І., Осадчий Є.М. Копія «Строенной книги» острогу Кам'яного 1651 р. Київ-Суми: ЦП і УТОПК, 2020. 119 с. 2. Осадчий Є.М., Коротя О.В. Козацькі містечка Північного Сходу Лівобережної України. Харків: Експрес-книга, 2020. 428 с. 3. Моргунов Ю.Ю., Приймак В.В., Осадчий Є.М., Коротя О.В. Городища роменсько- давньоруського часу Сумської області. Харків: Експрес- книга, 2022. 265 с. 4. Осадчий Є.М. Літописні міста Південної Сіверщини. Харків: Експрес- книга, 2023. 260 с. 5. Осадчий Є.М. Шляхи Путивльського повіту XVI – XVII століть. Харків: Експрес-книга, 2024. 344 с. 6. Осадчий. Є.М. Коротя О.В. Пам'ятки селітроваріння Південної Сіверщини XVII ст. Запоріжжя. РВВ книгарня, 2024. 242. с.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні	ПРН	Обов'язкові освітні	Методи навчання	Форми та методи
-----------	-----	---------------------	-----------------	-----------------

результати навчання ОП	відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	компоненти, що забезпечують ПРН		оцінювання
-----------------------------------	--	--	--	-------------------